

GIPUZKOAKO
BERTSOLARI
TXAPELKETA 91

Bertsolari Elkarte - ELKAR

Kazabaien
J. Deiransoloren

Sarrera
Erabilgarria

ER 1536

XENPELAR DOCUMENTAZIO
ZENTROA
ERRETERIA

Gipuzkoako Bertsolari

368 - bertso berru saiatakat
hauek 48. Agur eta besteak
puntuatuak

1.400 pta.

1.000 ale

2 kasete 1000 ale x 1.400 pta

16 - doinu bertsoan Petron
aldiz erabiliak

123 doinu txapelketan erabiliak

Liburu honek Eusko Jaurlaritzako Kultura eta Turismo Sailaren
laguntza jaso du.

© ELKAR S.A. - Donostia. 1992

© EUSKAL HERRIKO BERTSOLARI ELKARTEA - GIPUZKOA

L.G. NA-230/1992

ISBN 84-7917-111-1

ELKAR S.A. Argitaletxea

Esterlines, 10 - Tel. 426319

20003 Donostia

Pannecau, 52 - Tel. 59254390

64100 Baiona

Inprimatzailea: Graficas Lizarra, S.L., Tafallarako bidea 1. km - LIZARRA (Nafarroa)

Gipuzkoako Bertsolari Txapelketa 1991

Antolatzailea:

Bertsolari Elkartea - Gipuzkoa

Babesle nagusia:

Gipuzkoako Foru Aldundia

Bertso transkribaketa: Aitziber Altuna

Azala: Jesus Lukas

Argazkiak: Joxantxo Egaña

Doinuen izendapena: Joanito Dorronsoro

Jorrocketak: Joxantxio Ormazabal - Zaldubi

ELKAR/EHBE

ESKERRAK EMANEZ

Ospatu da "Gipuzkoako Bertsolari Txapelketa 91". Kanpotik jarraitzen duzuenontzat ekitaldi bat gehiago besterik ez zen izango agian, baina hasera-haseratik, ia urte osoan zehar, bilerak egin, arazoak aztertu, erabakiak hartu, antolakuntza zehaztu e.a. rretan buru-belarri aritu garenok hartu dugu atsedenaldi eta lasaitu ederrik txapelketa hau bukatu ikusi dugunean.

Lerrook, bileraz-bilera, saioz-saio, arazo-arazo gauzak bideratuz hainbat eta hainbat lan eskaini duen jende guztiaren aipamen berezi eta goratzarrez idazten ditugu batipat, hau da, ahalegi-naren bidez borondatea gainezka erakutsi dutenentzat: antolamendu lanetan etengabe ihardun diren denak, gai-prestatzaileak, aurkezleak, epaimahaikoak, idazkariak, e.a. Eskerrik beroenak guztiei.

Eskertu nahi ditugu baitere, beren dirulaguntzaren bitartez txapelketa honen antolaketa erraztu duten erakundeak: Gipuzkoako Foru Aldundia, Gipuzkoa Donostia Kutxa eta Antzuloa, Deba, Usurbil, Aretxabaleta, Hondarribia, Beasain, Azkoitia, Oiartzun, Eibar, Tolosa, Oñati eta Donostiako Udalak.

Ezin ahaztu, parte hartu duten bertsolariak, saioz-saio gurekin izan dugun bertsozalea, eta txapelketa honen bitartez bertsolariaren oihartzuna areagotzen lagundu duten komunikabideak.

Esker anitz denei.

Zuzendaritza Taldea
Bertsolari Elkarte - Gipuzkoa

HITZAURREA

Behar bada, liburu bat ez da ahozko ihardun bat jasotzeko marko edo soporterik egokiena. Ahozko ihardun batek bere arauak ditu eta idatzizkoak bereak. Horregatik, bapatean kantatutako bertsoak idatzizko arauetara pasatzea ez da gauzarik egokiena, baina, erabat desegokitzat ere ezin joko dugu.

Gaur egun, oraindik badago zenbait arazo mintzameneko fonetika arauak idatzizko ortografiako arauekin lotzeko, baina, astakeria handiegirik gabe konpon daitezkeela uste dugu.

Liburuak beste hutsune batzu ere eduki ditzake bapateko saio bat jasotzerakoan: doinu, ahots, jendea, giroa, kantatzeko denbora, jendearekiko eragina,...

Bapateko saio bat paperera pasatzeak, beste arrisku bat ere ekar dezake: Bertsolariak, ahozkoatasuna ahaztuta, bertso idatziak, bertso jarriak kantatzera jo dezake, gero liburuan ondo eta txukun gera daitezzen, horrela, grazia, azkartasuna eta bizitasuna galduaz.

Baina liburuarekin batera zintak ere hor doazenez, batak bete beza bestearen hutsunea, elkar osatuz eta edertuz.

Kontuak kontu, eskuartean liburua dugunez, hona erabilpenari buruz zenbait ohar:

- 1.- Besterik gabe, kantatuz gozatu, bertsoz-bertso, saioz saio, aurretik aldiko aukeraketa eginez.*
- 2.- Bertso bakoitza goitik behera aztertuz eta tripa atereaz:*
  - * Bukaerako kolpea eta bertsoaren osotasuna.*
  - * Neurria: hanka luzeak, hanka motzak, etenak...*
  - * Errima: erraza, zaila, poto, poto klasea...*

* *Euskara maila: normala, bizia, aldrebesa, aberatsa, figurarik (metafora, konparaketa...)*

* *Gaia: Heldu dion/zaion ala ez
Errimaren mende ala ez
Saioaren eskema*

.....

* *Ofizioa: Elkarrizketarik badagoen
Bakoitzak berea egin duen*

.....

Beraz, badu bertso bakoitzak aztergairik..

3.- *Eta zergatik ez, azken aldian epaimahairako ere jendez urri antzean gabiltzanez, zenbait saio puntua ditzakezu aurreko aztergaien arauera, eta horrela, epaimahaiak emandako puntua-ketarekin konparatu.*

Dena den, gure asmo bakarra, bertsozale horri bertso bilduma hau eskeintzea besterik ez da, eta bakoitzak ikusiko du nola erabili liburua. Hemengo bertso asko kontutan hartzekoak izango direlakoan gaude. Eta ez txapelketakoak direlako soilik, ale eder askoak badaudelako, eta erreferentzia bezala, buruz ikastekoak ere aurkituko dituzulako tartean. Bertsolaria estutzea ez da ona noski, baina, estuasun horrek ahalegina ere handitu egiten du, eta hori, bertsoaren eta bertsozalearen onerako da. Izan ere, txapelketa batean, bertso kaxkarrik entzuten da, baina baita ale eder frango ere, bertsolariak ere bai baitaki txapelketa marko eta aukera ezin hobea dela berrikuntza eta gainontzeko ahalegin guztiak plazaratzeko. Bihoaz beraz, batzuk besteen mesederako.

Antton Kazabon

Elkartekide eta Txapelketa honetako epaimahaikidea

GIPUZKOAKO BERTSOLARI TXAPELKETAK

1959ko Azaroaren 8an ospatu zen, Eibarren, Gipuzkoako I. Bertsolari Txapelketa. Euskaltzaindiaren eskutik antolatutako txapelketa honetan ez zuten nahi zuten bertsolari guztiek parte hartzerik izan, garai haietan Gipuzkoan ospetsuenak ziren bertsolarien artean jokatzearabaki zelako, eta Manuel Olaizola "Uztapide"k eskuratu zuen txapela Joxe Joakin Mitxelena bigarren gertatu zelarik. Hauekin batera, eta beste batzuren artean, Txomin Garmendia, Manuel Lasarte —izatez nafarra bada ere Gipuzkoan bizi zen ordu-rako— Akilino Izagirre "Zepai", Joxe Lizaso eta Joxe Agirrek parte hartu ahal izan zuten. Iñaki Eizmendi "Basarri"k ez zuen parte hartu.

1962an ospatu zen Gipuzkoako II. Txapelketa. Euskaltzaindiak antolatutik, oraingo honetan, Gipuzkoako bertsolari guztiek izan zuten parte hartzeko aukera. Izena eman zuten 40ren artean hainbat kanporaketa jokatu ondoren, Hernanin jokatu zen finala Abenduaren 9an honoko hauen artean: Jesus Alberdi "Egileor", Akilino Izagirre "Zepai", Txomin Garmendia, Joxemiel Iztueta "Lazkao Txiki", Imanol Lazkano, Jose Luis Lekuona "Lexoti", Jose Joakin Mitxelena eta Manuel Uranga. Joxe Joakin Mitxelenak irabazi zuen eta "Lazkao Txiki" gaztea bigarren geratu zen. "Basarri" eta "Uztapide"k ez zuten parte hartu.

1964an jokatu zen inoiz jokatu den txapelketarik oparoena partehartzaile kopuruari dagokionez, 71 bertsolarik hartu zuten parte Gipuzkoako III. Bertsolari Txapelketan. Euskaltzaindiak antolatu zuen hau ere. Sei kanporaketa eta azken-aurreko saio bat jokatu ondoren, Abenduaren 13an jokatu zen finala, Tolosan. "Lazkao-

Txiki"k jantzi zuen txapela eta Txomin Garmendia izan zen bigarren Joxe Joakin Mitxelena, Joxe Intxausti, Patxi Etxeberria, Kaxiano Iburguren, Koxme Lizaso eta Joxe Ma Lertxundiren aurretik. "Basari" eta "Uztapide"k ez zuten oraingo honetan ere parte hartu.

1967an antolatu zuen Euskaltzaindiak bere azkeneko Gipuzkoako Bertsolari Txapelketa, IV. berau. 49 bertsolarik eman zuten izena, beren ohiturari jarraituz "Basari" eta "Uztapide"k ez zuten parte hartu, ezta Joxe Joakin Mitxelena eta "Lazkao Txiki"k ere, eta sei kanporaketa eta azken aurreko saio bat jokatu ondoren, Tolosan ospatu zen finala Maiatza 4ean. Bederatzi bertsolari lehiatu ziren finalean: Pedro Aizpurua "Lilibe", Patxi Etxeberria, Txomin Garmendia, Jose Luis Gorrotxategi, Joxe Intxausti, Koxme Lizaso, Fermin Muñoa, Xanti Zabala "Lexo" eta Nikolas Zendoia. Txomin Garmendiak irabazi zuen txapela Jose Luis Gorrotxategi bigarren geratu zelarik.

Txapelketa guzti hauek urte horietako Txapelketa Nagusietarako partehartzaileak hautatzeko antolatu ziren besteak beste, hemen bezala beste herrialdeetan ere.

1967ko Txapelketa Nagusia gertatu ziren zenbait istiluk, ondorio bortitzak izan zituen eta ondorengo 13 urteetan ez zen ez herrialdeetako txapelketa eta ez txapelketa nagusirik antolatu.

1980an ekin zitzaion Txapelketa Nagusia antolatzeari, Euskaltzaindiaren eskutik berriro ere, geroztik 1982, 86 eta 89an antolatu direlarik, azken bi hauek Euskal Herriko Bertsolari Elkartearen eskutik, baina Gipuzkoak 1991 arte itxaron izan behar izan du bere V. Bertsolari Txapelketa ezagutzeko.

GIPUZKOAKAO BERTSOLARI TXAPELKETA 91

1993an ospatuko den Euskal Herriko Bertsolari Txapelketa Nagusirako Gipuzkoako ordezkariak hautatzeko lehiaketaren bat antolatu beharra zegoenez, eta Gipuzkoako Elkarteko Zuzendaritza Taldeak, bertsolari eta bertsozaleen arteko batzarrea egin ondoren, gehiengoaren oneritiz, 1991an txapelketa antolatzea erabaki zuen. Erabaki garrantzitsua zalantzarik gabe, 1967az geroztik ez zela antolatzen kontutan izanik (EHBE.k antolatutako aurreko bi Txapelketa Nagusietarako —1986 eta 1989— ordezkariak hautatzeko, kanporaketak antolatu ziren 1985 eta 1988an).

Jarrai an doaz Gipuzkoako V. Bertsolari Txapelketa honi dagozkion xehetasunak.

EGITURA

Hemezortzi urtez goiko Gipuzkoako bertsolari guztiek izan dute txapelketa honetan parte hartzeko aukera.

Lau fasetan jokatu da:

Kanporaketak. 42 bertsolarik hartu dute parte, bost taldetan banatuta: izena eman duten guztiak 1989ko Txapelketa Nagusian finalerdietara eta finalera heldu zirenak ezik.

Azkenlaurdenak. 32 bertsolariren artean jokatu dira, lau taldetan banatuta: 1989ko Txapelketa Nagusiko sailkapenaren bitartez sailkatutako 12ak eta kanporaketatik sailkatutako 20ak.

Azkenurrekoak. Bi taldetan banaturik, Azkenlaurdenetatik sailkatutako 16 bertsolarien artean jokatu dira.

Finala. Azkenurrekoetan hautatutako zortzi bertsolariak jokatu dute.

TALDE OSAKETA

Fase bakoitzeko taldeak ez dira guztien arteko sortez osatu, maila desberdinetako taldeburuak izendatuz eta hauek sorteatuz baizik:

Kanporaketetan, 1989ko Txapelketa Nagusian azken laurdenetara heldu zirenak izan dira taldeburu, ondoren Gipuzkoako 1988ko Kanporaketan izandako emaitzak hartu dira kontutan, eta azkenik maila honetan inoiz parte hartu ez dutenak.

Azken laurdenetan, 1989ko Txapelketa Nagusian finalera eta azken aurrekoetara heldu zirenak izan dira taldeburu; ondoren, aurreko faseetik sailkatuak.

Azken aurrekoetan, bi talde egin direnez, lortutako sailkapenaren arabera, batean zenbaki inparak (1., 3., 5.,...) sartu dira eta bestean parak (2., 4., 6.,...)

SAILKATZE ETA PUNTUAKETA SISTEMA

Epaimahaikideek egun batetik bestera izan zitzaketen gora-beherak zuzendu nahieran, sailkatze sistema hau erabili da:

Azken laurdenetara pasatzeko, Kanporaketako talde bakoitzeko hiru lehenak (5 talde X 3) eta gainerakoetatik puntu gehien eskuratu dituzten bostak sailkatu dira.

Azken aurrekoetarako, Azken laurdenetako talde bakoitzeko hiru lehenak (4 talde X 3) eta gainerakoetatik puntu gehien eskuratu dituzten laurak sailkatu dira.

Finalerako, Azken aurrekoetako talde bakoitzeko hiru lehenak (2 talde X 3) eta gainerakoetatik puntu gehien eskuratu dituzten biak sailkatu dira.

Epaimahaikoek ez dute puntuaketarik erakutsi bapatean eta jendaurrean, halere puntuaketak ikusi nahi zituen eta dituen guztien eskura daude eta publiko ere egin dira.

Bertsoak banan bana puntuatu dira. Bertsoa entzun ala, epaimahaikideek beren puntuazioa idazkariari pasa diete hauen ardura izan delarik batuketak egin eta sailkapena burutzea.

Talde bakoitzeko sailkapena egiteko, epaimahaikideek emandako puntu guztien gehiketa eginik, gehien zituenetik gutxienera sailkatu dira bertsolariak. Berdinketa kasuan, epaimahaikide gehienek aurrean daukatenean alde erabaki da. Halere berdinketa jarraitu duen kasuan, kartzelako lanean puntu gehiena eskuratu dituenaren alde erabaki da.

BERTSOA EPAITZEKO ERIZPIDE NAGUSIAK

Epaimahaia, 1989ko Bertsolari Txapelketa Nagusia 89ren aurrean burututako araudian oinarritu da. Erizpide hauek, aipaturiko Txapelketaren liburuan argitaratuak daude.

EPAI-MAHAIA

Markel Arizmendi
Jesus Mari Etxezarreta
Rufino Iraola
Antton Kazabon
Antonio Mendiluze
Jexus Mari Mendizabal

IDAZKARIAK

Jose Mari Altuna
Arantxa Arruti

GAI-JARTZAILEAK

Laxaro Azkune
Jose Kruz Ezeiza
Meltxor Legorburu
Juan Jose Mitxelena
Manuel Olano
Maria Axun Oteiza
Martxeli Sagastume
Xabino San Sebastian
Pello Urretabizkaia
Inaxio Usaralde
Nikolas Zeberio

AURKEZLEAK

Laxaro Azkune (Azkoitia, Oñati, Donostia)
Jose Kruz Ezeiza (Oiartzun)
Maria Axun Oteiza (Antzuola, Eibar)
Martxeli Sagastume (Aretxabaleta, Tolosa, Donostia)
Xabino San Sebastian (Deba)
Pello Urretabizkaia (Beasain)
Inaxio Usaralde (Usurbil, Hondarribia)

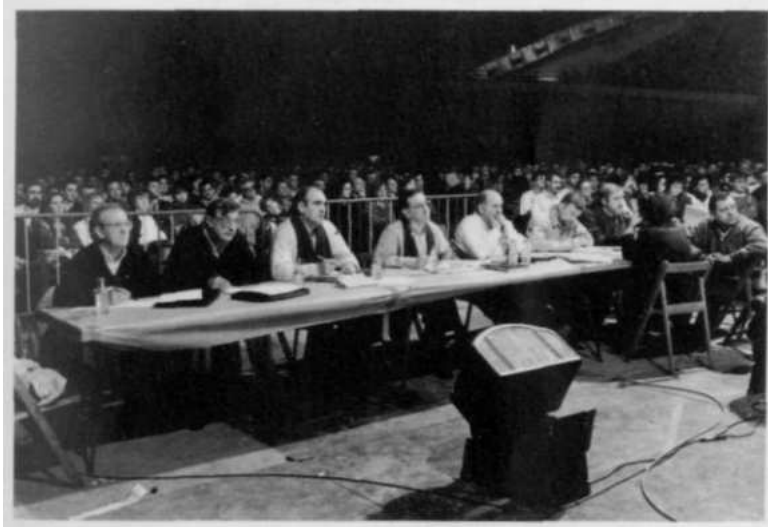
DOINU ERREGISTROA

Joanito Dorronsoro

ANTOLAKUNTZAREN ARDURADUNA

Bertsolari Elkarte-Gipuzkoa

Joanito Dorronsoro, doinuen azterketa egilea, Antonio Mendiluze, Jesus Mari Etxezarreta, Markel Arizmendi, Rufino Iraola, Antton Kazabon eta Jesus Mari Mendizabal, epaimahaikideak, eta Arantza Arruti -bizkarra emanaz- eta Joxe Mari Altuna idazkariak..

PARTEHARTZAILE ZERRENDA

Berrogeita hamalau (54) bertsolari izan ziren izena emanda-koak. Hona hemen zerrenda:

- 1.- Agirre Bittor
- 2.- Aizpurua Carlos
- 3.- Aizpurua Felix
- 4.- Arrieta Agustin "Ibergun"
- 5.- Arrizabalaga Javier "Ziarda"
- 6.- Azpillaga Bernardo
- 7.- Begiristan Inaxio
- 8.- Egaña Andoni
- 9.- Eizmendi Juan Joxe "Loidisaletxe II"
- 10.- Eizmendi Jon
- 11.- Elorza Joxerramon
- 12.- Etxabe Xabier "Armendia"
- 13.- Etxezarreta Pedro
- 14.- Etxebeste Aitor
- 15.- Gesalaga Jose Antonio "Xaldubi"
- 16.- Gerricko Juan Ramon
- 17.- Igarzabal Euxebio
- 18.- Iribar Jexux "Olalde"
- 19.- Izagirre Xanti "Attola-Berri"
- 20.- Izeta Joxemari
- 21.- Izeta Nikolas
- 22.- Jauregi Jesus Mari "Altzo-Txiki"
- 23.- Kortaberria Jexux "Kaxeta"
- 24.- Lasarte Euxebio
- 25.- Lertxundi Joxemari
- 26.- Lizaso Sebastian
- 27.- Loidi Arantzazu
- 28.- Loiola Juan
- 29.- Lopetegi Jexux
- 30.- Lopez Joan Mari
- 31.- Maia Jon
- 32.- Mendizabal Mikel
- 33.- Munduate Joxe

- 34.- Murua Iñaki
- 35.- Narbaiza Juan Mari
- 36.- Narbarte Xabier
- 37.- Olaizola Manuel "Uztapide II"
- 38.- Otamendi Luis
- 39.- Peñagarikano Angel Mari
- 40.- Perez Xabier "Euskitze"
- 41.- Rezabal Martin "Olaso"
- 42.- Salegi Jose Angel "Lizarreta"
- 43.- Sarasua Jon
- 44.- Sarasua Aitor
- 45.- Sasiain Jose Antonio
- 46.- Sorozabal Jokin
- 47.- Telleria Millan
- 48.- Urdangarin Jose Luis
- 49.- Usarraga Juanjo
- 50.- Zabala Xanti "Lexo"
- 51.- Zeberio Xabier
- 52.- Zelaia Iñaki
- 53.- Zelaia Koldo
- 54.- Zendoia Nikolas

SAIOAK FASEZ FASE

Kanporaketak

Urriaren 25ean ANTZUOLAn "A" taldea

Elorza, "**Olalde**", Narbarte, "Ibergun", "Lexo", Gerriko, **Sasiain**,
F. Aizpurua, Begiristain, K. Zelaia

Urriaren 27an DEBAn "B" taldea

Igarzabal, A. Sarasua, B. Agirre, Loiola, **B. Azpillaga**, "**Uztapide II**", Usarraga, C. Aizpurua.

Urriaren 31 USURBILen "D" taldea

X. Zeberio, Narbaiza, N. Izeta, "Xaldubi", "Altzo Txiki", E. Lasarte, Etxabe, Urdaingarín.

Azaroaren 1ean ARETXABALETAn "E" taldea

J. M. Izeta, **Peñagarikano**, "Attola Berri", Arantzazu Loidi, "Lizarreta", Etxebeste, "Ziarda", **Munduate**.

Azaroaren 3an HONDARRIBIAN "F" taldea

Lopetegi, "Kaxeta", "**Olaso**", **Etxezarreta**, I. Zelaia, Lopez, **Maia**, J. Eizmendi.

Letra beltzagoz agertzen dira bere saioan lortutako postuari esker hurrengo faserako sailkatuak. Hauei honoko hauek gehitu zaizkie puntuaketaren arabera: J. M. Izeta, "Ziarda", B. Agirre, A. Sarasua eta Lopez.

Azken laurdenak

Azaroaren 15ean BESAINen "A" taldea

Egaña, Etxezarreta, Igarzabal, "Lizarreta", Otamendi, **Peñagarikano**, A. Sarasua, **J. Sarasua**.

Azaroaren 17an AZKOITIAN "B" taldea

"Euskitz", Lertxundi, Lopez, Maia, **Murua**, "**Olaso**", Sasiain, Urdangarín.

Azaroaren 22an OIARTZUNen "D" taldea

B. Azpillaga, Elorza, **Mendizabal**, Munduate, "**Olalde**", **Sorozabal**, Zendoia eta "Ziarda".

Azaroaren 24ean EIBARren "E" taldea

B. Agirre, J. M. Izeta, **S. Lizaso**, "Loidisaletxe II", Narbaiza, **Tellería**, "Uztapide II", **Zeberio**.

Letra beltzagoz bere taldean lortutako postuari esker hurrengo faserako sailkatuak. Hauek gehitu zaizkie puntuaketaren arabera: Jon Maia, Zeberio, Sasiain eta Lertxundi.

Azken aurrekoak

Abenduaren 6an TOLOSAn "A" taldea

Egaña, Lertxundi, Mendizabal, **Murua**, "Olaso", **Peñagarikano**, Sorozabal, Telleria.

Abenduaren 8an OÑATIn "B" taldea

"Euskitze", **S. Lizaso**, "Loidisaletxe II", Maia, "Olalde", **J. Sarasua**, Sasiain, Zeberio.

Letra beltzagoz bere taldean lortutako postuari esker sailkatutakoak. Hauek gehitu zaizkie puntuaketaren arabera: Mendizabal eta "Olaso".

Finala

Abenduaren 22an DONOSTIAN

Egaña, "Euskitze", S. Lizaso, Mendizabal, Murua, "Olaso", Peñagarikano eta J. Sarasua.

Txapelduna:

ANGEL MARI PEÑAGARIKANO

FINALERDIAK

Tolosa

1991-XII-6

Beotibar leporaino betetzen. Gazte, haur, heldu, denetik... Giro ezin hobe.

Tolosan, Abenduaren seiean, ospatu zen finalerdietako lehen saioa. Jendez gainezka zegoen Beotibar pilotalekua eta sarrerak ere bukatu egin ziren. Martxeli Sagastume aritu zen aurkezle eta gai-jartzaile lanetan; Gipuzkoako bertsolari txapelketa azken txanpan sartua zela ohartarazi eta entzuleak agurtu ondoren, bertsolariek egin beharreko lana azaltzeari ekin zion. Zortziko nagusian, ofiziotan, ordurarteko saioetan baino bertso bat gehiago, hau da, lau bertso, kantatu beharko zutela azpimarratu ondoren, epaimahaikideak aurkeztu eta bertsolariak deitu zituen saioari hasera eman asmoz. Hauexek izan genituen Tolosako saioan parte hartu zuten bertsolariak batetik zortzira hurrenez hurren: **Iñaki Murua, Andoni Egaña, Mikel Mendizabai, Martín Rezabal "Olaso", Angel Mari Peñagarikano, Joxe Mari Lertxundi, Millan Telleria, Jokin Sorozabal.**

AGURRAK

Doinua: Ai gure antzinako
Neurria: 10eko Txakia

Murua   Egunon, hemen dator
gure eginahala, (bis)
oroit egunkariak
urte bat duala,
"San Konstituzio" ere
gaurkoz omen dala
ta gu bertsolariak
epaitzen gerala,
horra gure tribunal
konstituzionala. (bis)

Doinua: Bizia ez da nehoiz egoiten
Neurria: 10eko Haundia

Egaña   Gaur egun ona izan det baina
motibaturik ez nago,
bertsolaritzak egon behar du
norbera baino lehenago,
zuengatikan trantze estu hau
pozik nola ez igaro.
Komila arteko frase hoiekin
nere partetik akabo:
"Ni Egaña naiz, txartela nahi det,
beste egirik ez dago." (bis)

Doinua: Itziarren semea
Neurria: 12ko Txikia

Mendizabal   Tolosan bildu gera
lehia bat tarteko,
Beotibar frontoia
hornitu da bapo,
mila beatzirehun eta
laroitamaikako
Abenduaren seia,
horra zenbait dato,
ondo edo txarto
idatzi beharko
kapitulu berri bat
gure historirako.

Doinua: Oilaskoi esker eginak ditut
Neurria: 8ko Haundia

Olaso   Oilaskoi esker eginak ditut
lehenagoko bi jira ta
puntu mordo bat eskuratze nun
begi kinu bat tirata,
gure etxeokak bukatu dira
gaur egon naiz begira ta,
bainan jarraitu puntuk ematen
arkumek jaio dira ta.

Doinua: Santa Barbara zure bizitza II
Neurria: 10eko Haundia

Peñagarikano Egunkarian irakurri det
saioa zela Leidorren,
kazetariak ez al zekiten
genula Beotibarren?
Hala ta guztiz nik ikusten det
gaur zenbait jende datorren.
O entzulea, borondatea
eskatzen dizut nik arren:
Txalo gogotik jo dezazula
guk gaizki kantatu arren. (bis)

Doinua: Pello Josepe tabernakela
Neurria: 8ko Haundia

Inguru dana tranpaz beteta
daukat zepo eta amu,
ni harrapatzeko zai hortxe daukat
zazpi etsai edo mamu,
burrugarako prestatu nadin
gero izan gabe damu,
nahiago nuke danak hausteko
hainbeste egingo banu.

Doinua: Ez dakit Txapelketa
Neurria: 10eko Txikia

Telleria Zer da Beotibarren
gaur ospatzen dena?
Jendez gainezkaturik
ikusten det dena,
Mozarrek atzo zuen
ba urteurrena
eta Egunkariak
gaur bere lehena,
hark eta guk helburu
degu itxaropena. (bis)

Doinua: Antton eta Maria
Neurria: 10eko Txikia

Sorozabal Txapelketak hartzean
hain buelo zabala
urduri egotea
ez al da normala?
Kazetari pila're
ez degu makala!
Ez badegu asmatzen
zuek nahi bezala,
jarri egun txar baten
kulpa izan dala. (bis)

ZORTZIKO HAUNDIAN LAUNA BERTSO

Iñaki Murua - Andoni Egaña

GAI A: Zuek amona eta iloba zarete. Iñaki Murua amona eta Andoni Egaña iloba. Egaña ikigandero mezatarala laguntzen dio Murua amonari; iloba ordea ez da elizan sartzen, kanpoan itxoitzen dio.

Doinua: Txoriak eta txoriburuak

Murua Gure ilobak amona zaintzen
jarri izan du arreta,
eleizaraino iritsi zaigu
ta hemen hainbat berriketa.
Barrura ordeztate ondoan
gelditu zera, zer gertatu.
Zatoz barrura, teilaturikan
ez da eroriko eta. (bis)

Egaña Ez naiz tuntuna, ez naiz txolina
ez naiz batere kaikua,
buelta jakina izaten degu
igande edo jaikua,
alper-alperrik aipatu ditu
teilatu eta goikua.
Elizaraino laguntzen dizut
hori ez al da nahikua? (bis)

Iñaki Murua, kantari, eta Andoni Egaña. Arzean, eserita, Martxeli Sagastume.

- Murua*   Elizaraino lagundu eta
horrenbestez errenditu
eta zergatik ate ondoan
barrura gabe gelditu?
Bada lekua, bi gehiongatik
errez gaitzke kabitu,
konseju onak emate'ituzte
bete nahiko bazenitu. (bis)
- Egaña*   Giro horretan sartuko banintz
neronentzako kaltea,
itsu aurreko gisa nabil ni,
amona, hara atea,
bi eskailera maila daude hor
ta han daukazu ponteak,
biloba askok ez du izaten
holako borondatea. (bis)
- Murua*   Borondatea badaukazula
ni ados nago horretan,
zuk badakizu amonak gisan
hala ere zer nahi detan:
Sartu barrura, damutu zaitez
zure ekintza txarretan
edo betiko erreko zera
zu inperuko garretan. (bis)
- Egaña*   Erlijioa eta beldurra
bata bestean kidea,
gure amonak botia digu
zahar jendearen idea,
ahal baldin balitz ez det segi nahi
erlijioan bidea,
zure pausoa egin zazu zuk
nik egingo det nirea. (bis)

Murua Beraz ez dezu inola egin nahi
nere ondoan otoitzik,
ate ondolik barrura gabe
bildur ta izu zaude kasik,
entzun apaizek esandakoa
zuk ahaztu gabe hitzik,
hoiek egina ez zazu egin,
horiek esana baizik. (bis)

Egaña Erljioan beharrik ez det
sentitu izan gaur arte,
ordu betean egongo gera
elkarrengandik aparte.
Zoaz barrura, tori muxu bat,
ario amona maite,
taberna joanda hartu behar det
tazaka bat txokolate. (bis)

MURUA: 23 - 26 - 27 - 28 - 27,5 - 29 = 160,5
EGAÑA: 26 - 26,5 - 28 - 29 - 27,5 - 29,5 = 166,5

Mikel Mendizabal - Martin Rezabal "Olaso"

GAI: Zuek ama-semeak zarete, Mikel ama eta Olaso semea. Zuk, Mendizabal, semetxo hau besterik ez duzu eta gehiago ekartzeko asmonik ere ez. Gaur zure seme honek, Olasok, beste anai bat eskatu dizu.

Doinua: *Balentin Berriotxoarena*

Mendizabal Seme koxkorak gaur bete ditu
kasi-kasi hiru urte,
bera bakarrik aburrituta
aurkitutzen da nunbaite,
beste anai bat nahi duela ta
galdezka dator fuerte.
Momentuz aski zera zerorri
bakarrik konformazaita. (bis)

Olaso   Etxe bakoitzen dozena bat haur
izaten ziran ant zinan,
ni bakarrikan nago sukalden
da berdin gela eskinan,
batekin alto egin zenduen
zuk kukuaren tamainan,
sasoia zendun arte zergatik
horrela gelditu zinan? (bis)

Mendizabal   Aizu, semetxo, harrokerian
ez zaitez gaur igo gora,
guk badakigu nola gabiltzan
badakigu joan nora.
Gauzak normalki hemen hartzea
askoz hobe izango da,
komeni bada horretarako
bada oraindik denbora. (bis)

Olaso   Garai batetik sendi guztitan
etorri dan aldakuntza,
orain batetan hari erakutsi
eskola eta hizkuntza,
lehen koadrila jolaserako
batek tira bestek bultza
ta zahart zaron'e askok ematen
dute askoren laguntza. (bis)

Mendizabal   Seme bakarra, aita amaren
maitasuna hor daukazu,
anai txiki bat ekartzeko're
lehen jarri ginan gogotsu,
zein gaizto eta bihurri zeran
hemen ikusirikan zu,
animo denak gure barruan
uxatuak dizkiguzu. (bis)

Olaso Ni trastea ta gehio ez sartzeko,
ez ilusio, ez gogo;
ta atera ditu senarrarekin
tranpazko hainbeste joko,
bakarrarekin nahikua dula
bestek "a tomar por saco",
martxa honetan iloba askorik
zuk'e ez dezu jasoko. (bis)

Mendizabal Gure etxeko egoera hau
azaldu nahi det lehenengo,
diru aldetik ta lan aldetik
ez gera aurkitzen sendo,
bizimodua haur askorentzat
egokia ez da izango,
asko ta gaizki baina hobe da
bakarra ta hura ondo. (bis)

Olaso Ta itxura danez nere amatxo
konturatua da garai z,
kontseju eske paseak ditu
hainbat mediku ta apaiz,
dirua ondo gure etxean
kontari jarduna zat maiz,
nahikoa bada bakar bakarrik
bapo manejatuko naiz. (bis)

OLASO: 22,5 - 26 - 26 - 24,5 - 27 - 28 = 154
MENDIZABAL: 24 - 25 - 27,5 - 26 - 27,5 - 29 = 159

Angel Mari Peñagarikano - Joxe Mari Lertxundi

GAA: Zu, Lertxundi, neska zara eta zu, Peña, mutila. Zu, Lertxundi, filme ospetsu bateko protagonista zara. Badira hilabete batzuk herriak kanpo zabiltzala mutil ospetsuen artean. Gaur ilunabarrean herriko mutil-lagunak, Peñak, deitu dizu hotelera.

Doinua: Arratsaldean lendabizitik

Peñagarikano   Hemendik kanpo sarritan dabil
ta pentsatzen det zeinekin,
baina ez dakit ia lortu dun
uste zun hainbat etekin.
Proposamena egingo dizut
zuri nahi dizut hitzegin:
Nahi al zenduke gau on bat pasa
herriko mutilarekin? (bis)

Lertxundi   Zine munduko lanteri hortan
nola naguen hasita,
munduko herri askotxotara
nik egiten det bisita,
mutil askotxo nere ondoan
hain ederrak ikusita,
barkatu baina nola jungo naiz
aukera eder hau utzita? (bis)

Peñagarikano   Ospetsuekin ibiliko du
hainbat droga eta mozkor,
bienbitarten menospreziatu
horrenbeste ume koxkor.
Alde batera utzi Armendariz,
ta alde batera zuk "Refor",
haiek bezin ona banaiz eta
hargatik zugana nator. (bis)

Lertxundi

Hiri haundian arkitutzen naiz
dana proiezoz betia,
eta zaila da herri txikira,
ene laguna, juatia,
esaten dizut, oraindik ere
bihotzez zaitut maitia,
ni ikusteko gogoz bazaude
nigana etorri zaitia. (bis)

Peñagarikano

Barkatu bainan zuk oraingoan
ondo ez didazu hitzegin,
nere ustetan proposamen a
nik zuri egin dizut fin,
neskazahar askok mutil jatorrei
sarri egin die muzin,
oinezkorikan ez dute nahi ta
zaldizkorik topa ezin. (bis)

Lertxundi

Mutil tartean hementxe nabil
etengabe jai ta aste,
aukerakuak oso ederrak
badaduzkat hainbat gazte,
zu're tristerik egoterikan
nola nik ez detan uste,
atoz nigana ta oraindik badet,
mutil, zureztat hainbeste. (bis)

Peñagarikano

Fama ta ospea beste gauzarik
honek ez dauka kaskuan,
hainbeste filme ta pelikula
dirua dago jokuan.
Gaua dotore pasa gentzake
nik esandako lekuan,
gero nigana ez zaite etorri
titik zimurtutakuan. (bis)

Lertxundi Diru puxka bat egitearren
nago hontara irtena
eta mutila ez zaitez izan
zu hortaraino kirtena,
kanpon naizela ta hartzen badezu
zuk orain holako pena,
zu lasai egon, gordeko dizut
detan gauzik politena. (bis)

PEÑAGARIKANO: 24,5 - 26,5 - 25,5 - 27,5 - 29 = 160,5

LERTXUNDI: 23,5 - 25,5 - 28 - 26 - 27,5 - 28 = 158,5

Millan Telleria - Jokin Sorozabal

GAI: Zuek ama-semeak zarete. Telleria ama eta Sorozabal semea. Hamasei urteko zure semea, Sorozabal, etxean bakarrik zegoen eta zu etorri zarenean, Millan, ispiluaren aurrean bilatu duzu zure soinekoa jantzi-ta.

Doinua: Adiskidea Andoaindikan

Telleria Ez dakit ondo hizketan hasi
edo ta nik egin burla,
nere etxean horrelakorik
pasako al zan sekula?
Nere semea ispilu aurrean
mina ezin disimula,
zure jazkera aldatu dezu
baina lehengo matrikula.

Sorozabal Soineko zahar da itsusik daude
zure armario zokoan,
izugarri zko hankasartze bat
hargatik det nik gaurkoan,
soineko zahar hau jantzi det orain
beste zerbait zalakoan,
karnabaletan jantzi ohi dedan
txilaba nuelakoan.

- Telleria*   Hamazazpiko nere semeak
haizea dauka nabarmen,
baina hau ere asenta behar
urteak joan ondoren,
berak esan du jantzi duena
bere txilaba ote zen,
hau txantxo jazten hasia zaigu
inauteriak baino lehen.
- Sorozabal*   Zure soineko zaharra jaztean
bada iskanbila pranko,
hori gordeta al zeneukan ba
osabaren bodarako?
Neronek ere aukeratu det
karnab al haue tarako,
Tolosan dagon itsusiena
eraman nahi nuelako.
- Telleria*   Hori ez degu pormalena ta
egin beharko errita,
inauteriak ziral a uste
berak digu errepika,
berak nahi zula Tolosa aldeko
itsusiena jarri ta
aman soineko xahar horrekin zuk
ematen dezu "marika".
- Sorozabal*   Zeure ustetan mutilarentzat
hau datorkigu aldrebes
ta batez ere hain gaztea ta
txikia izanda nerez,
zu lasai egon eta hau jazten
utzi zaidazu mesedez,
zurea neri kabituko zait
baina nere a zuri ez.

Telleria   Aizu, semea, ez nazazula
nere onetik atera.
Bererik ezin kabitu dala
esaten ari da bera,
nere soineko hori jantzita
gaur ikusteko aukera.
Jantzi galtzak ta zu juan zaite
gonaduna bilatzera!

Sorozabal   Damutu egin behar zait hemen
hori jantzita egona,
zeren erritan hasiko zaizkit
bai ama ta bai amona,
gauza guztiak elkar banatzen
ez al da modan dagona?
Neskak galtzakin ibiltzen dira,
ta guk zergatik ez gona?

TELLERIA : 23,5 - 23,5 - 26,5 - 24 - 27 - 27,5 = 152
SOROZABAL: 23,5 - 24,5 - 26,5 - 26,5 - 27 - 28,5 = 156,5

Millan Telleria eta Jokin Sorozabal.

BAKARKO LANA

- Bukaera emanda Zortziko Haundian bertsoa osatu
- Puntua emanda Zortziko Txikian bertsoa osatu

Iñaki Murua

Doinua: Goiztan goizk jeki ninduzun

Bukaera   Hitzegiteko prest gaude baina
bururik makurtu gabe.

Tolosalde hau egina zaigu
auzi gogor baten jabe,
Autobidea dala ta ez dala
politikoak hor daude,
ta Lurraldeak hauxe esan du
seguru bezain xuabe:
Hitzegiteko prest gaude baina
bururik makurtu gabe.

Doinua: Xarmangarria zera

Puntua   Ferira etorrita
atxurra erosi.

Holako lanbidean
ni zergatik hasi?
Baserritar konturik
ez nuen ikasi,
beraz maixu jarraitu
hobeko det kasi.

Andoni Egaña

Doinua: Hara nun diran mendi maiteak

Bukaera   Egunkariak hola bete du
bere lehenengo urtea.

Sortu zenean gehientsuenok
izan genuen partea,
jaurlaritzatik ez zaio heldu
diru laguntza fuertea,
herri xumean babes a eta
gainera krixton suertea,
Egunkariak hola bete du
bere lehenengo urtea.

Doinua: Xarmangarria zera

Puntua   Oilar gehiegi dago
gaur kantari kotan.

Burukatu beharra
daukagu askotan,
nahiz ta lagun giroa
eduki bertsotan,
hemen guztiok gaude
finalan asmotan.

Mikel Mendizabal

Doinua: Kintakjarrita ondorenean

Bukaera

Gutxi batzuen eskutan dago
gehiengoaren gero a.

Errusiatik etorri zaigu
independentzi leloa,
Nortamerikak hartu nahi luke
bertantxe parte beroa,
agintariak gutxi dira ta
mundu dena bezeroa,
gutxi batzuen eskutan dago
gehiengoaren gero a.

Doinua: Xarmangarria zera

Puntua

Zuk ikusi al duzu
sekula sorginik?

Bat ikusi dudala
esan nahi nuke nik,
neure aldamenean
dagola jakinik,
gaurko hontan Tolosan
ez dut zereginik.

13- 12,5- 11,5- 14- 15,5- 14 = 80,5

Martin Rezabal "Olaso"

Doinua: Eguna pasa nekean eta

Bukaera   Beti gehiago eskatzearren
ezer gabe gelditu naiz.

Ni baserriko semetxo bat naiz,
ez abogado ez apaiz,
txapelketara joateko're
izena eman nun garai z,
maila hontara iritxitzetik
ez nuen espero inoiz,
beti gehiago eskatzearren
ezer gabe gelditu naiz (bis).

Doinua: Xarmangarria zera

Puntua   Emakumeak apai z
egingo balira...

Hori egia balitz
gaitzerdi sikira,
eleiza ingo nuke
majina bat jira
eta handikan ni nork
ordun erretira?

12,5 - 12,5 - 14 - 14,5 - 16 - 14 = 83,5

Angel Mari Peñagarikano

Doinua: Hara nun diran mendi maiteak

Bukaera   Elkarren lagun izan daitezen
izadia ta gizona.

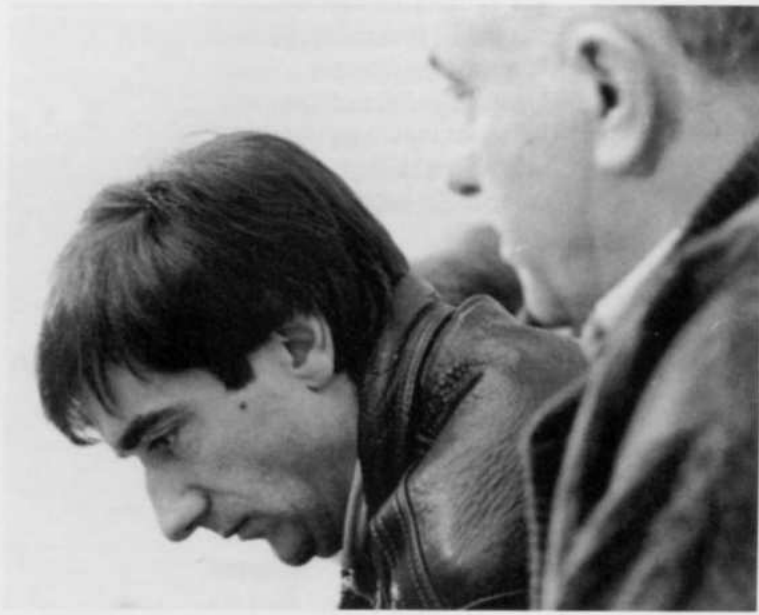
Eskandaloa beti badegu
hori ez da zoriona,
Autobidea egitea ere
izango da gauza ona,
hizketa egin behar dutenak
etor daitezela hona,
elkarren lagun izan daitezen
izadia ta gizona.

Doinua: Xarmangarria zera

Puntua   Igandez Tolosara
amodio bila.

Zeinek ez du hartuko
holako mutila?
Ni nauzue martxoso
edo marabila,
inor gustatzen bada
etorri dedila.

14 - 14,5 - 14,5 - 15,5 - 16,5 - 15,5 = 90,5

Angel Mari Peñagarikano

Joxe Mari Lertxundi

Doinua: Eguna pasa nekean eta

Bukaera   Guk sasitegi bihurtu dugu
pareg abeko baratza.

Hondamendira amildua da
guk genduen esperantza,
arrosa bila hasi ginan da
bihurtu degu arantza,
nolatan egiten ari geran
hala hain inguru narratsa,
guk sasitegi bihurtu degu
pareg abeko baratza.

Doinua: Xarmangarria zera

Puntua   Gustokoa al duzu
gaurko jai eguna?

Goiz goizetik hasi det
goxo ta leguna,
dana adiskidea
ta dana laguna,
gerora ere sarritan
oroituko deguna.

12,5- 12,5- 13,5- 14- 15- 14,5 = 82

Millan Telleria

Doinua: Adiskidea Andoaindikan

Bukaera   Milaka lerro idatzi arren
hitz guztiak sobran daude.

Hainbeste lagun kartzeletan da
hainbat erbestera alde,
herriagatik senti deguna
barruan ezin da gorde,
hainbeste hitz ta hainbat pankarta
kaleetatik mirabe,
milaka lerro idatzi arren
hitz guztiak sobre daude.

Doinua: Xarmangarria zera

Puntua   Tolosako sarreran
perfume usaia.

Nik ere luzitzeko
banuen garaia,
horretarako nago
ni pertxa ermaia
eta pasa behar det
guapoenan raia.

10,5- 12- 11,5- 12- 13,5- 13,5 = 73

Jokin Sorozabal

Doinua: Santa Barbara zure bizitza

Bukaera   Batzuk izena izaten dute
eta besteek izana.

Txapelketako parte hartzean
denok izan degu plana,
batzuk aurrera juango dira
hori suertea daukana,
beste batzuen etorkizuna
bazter batean etzana,
batzuk izena izaten dute
beste batzuek izana. (bis)

Doinua: Xarmangaria zera

Puntua   Fernando amezketarra
entzuten balego,

amorrzita zegon
hemen onezkero,
ezer ez asmatzeko
hainbeste endredo,
bertsolarik gerala
esaten da gero.

12-12-14-14- 14,5- 13,5 = 80

HAMARREKO TXIKIAN HIRUNA BERTSO

Andoni Egaña - Mikel Mendizabal

GAI: Zuek biok neska-lagunak zarete. Egañak hiru senargai edo nobio izan ditu eta hirurak Mendizabalek kendu dizkio. Orain laugarrenarekin hastekotan dago Egaña, baina aurretik Mendizabalekin hitzegitea erabaki du.

Doinua: Antton eta Maria

Egaña   Nexkatarako badet
prakak bete kemen
baina joaten zaizkit
eskura ondoren,
ez naiz halako txatxu
tonto edo zeken,
gauza bat jakin behar
nikek aizak hemen:
Ia hori're gero
kenduko didaken. (bis)

Mendizabal   Ezetz esango dizut
gaurkoan sikira,
honetan bukatzen da
lehengo kalejira,
bainan juan zaitezte
pixkat urrutira,
ni ikusi orduko
jartzean begira,
neregana beraiek
etortzen bait dira. (bis)

Egaña

Oilar honen aurrean
beharko umildu,
harreman sakonikan
ezin borobildu,
nere ilusioa
sari honek hil du,
behiak nik hazten ditut
eta berak bildu.
Kilometro batera
ez hadi hurbildu. (bis)

Mendizabal

Bete izan dut sari
nere kapritxua,
oraingoz izango naiz
motiko txintxua,
zuk kanpoti daukazu
hain planta goxua
baina nik kendu diot
horri probetxua,
zuk itxura daukazu
eta nik gantxua. (bis)

Egaña

Zer eginikan ez det
izango orduan,
lehengo hiru haiena
dabilkit goguan,
mutil sexiagorik
ez dago munduan,
nahiz bakeroak jantzi
artisten moduan,
gantxo kontua zala
sumatutzen nuan. (bis)

Mendizabal Ez gera izan noski
biok aurkakoak
bainan garbi ditzagun
dauzkagun jokoak,
lehen kendu badizkizut
zure gustokoak,
orain atsegin beza
zuk dezun lepoak,
ta kontako dizkizut
nere sekretoak. (bis)

EGAÑA: $22,5 - 21 - 22 - 22,5 - 22 - 23,5 = 133,5$

MENDIZABAL: $19 - 19 - 20 - 21,5 - 21 - 22 = 122,5$

Martin Rezabal "Olaso" - Iñaki Murua

GAIÀ: Zuek biok armario berean elkartu zarete. Zu, Munua, ezkontzako soineko zuria eta zu, Olaso, sukaldeko mantala.

Doinua: *Ai gure antzinako*

Olaso Armaion gordeleku
bat degu zuzena, (bis)
honek nahiz ta eduki
politán izena,
lehen flako zala egina
orain ni gizena,
jasota edukitzeko
honen almazena,
zaharrak dauka oraindik'e
zerbizu gehiena. (bis)

Murua Pareak egotea
da gure baldintza (bis)
ta astintzen danean
armarioko giltza,
egunero jo ta su
lanean zabilta,
egun bakar batean
ein nun nik ekintza
ta gero deskantsuan
daramat bitizta. (bis)

Olaso Hemen elkartu gera
betiko fabrikan, (bis)
etxeoandreak beti
nabilki aztarrikan
ta zu egun guztian
bakar bak arrikan,
ni haruntza ta honuntza
berakin korrikan,
galanki ordaindu zinun
alper alperrikan. (bis)

Murua Zerbaiteg atik ordain
ninduten hainbeste, (bis)
zu hobeto zaudenik
ez zazula uste,
ajatuxea zaude
lanez horrenbeste,
erdian zulatua
eta oso triste,
aurki zakarrontzira
botako zaituzte. (bis)

Olaso Honen egoera hau
juzkatzen det grabe, (bis)
ni etxeo andreakin
jo goi eta jo behe,
garbituz fregadera
eta hainbat labe,
hau armaiora joanda
daukagu mirabe.
Ez zera mudatuko
horrela bazaude. (bis)

Murua   Armaian egin det
deskansua pranko, (bis)
zuk diozun bezela
mugitu beharko,
itxaropena badet
nik horretarako,
lehen amatxo laztanak
hartua ontzako
ta laister balio det
alabarentzako. (bis)

OLASO: 18,5-19-19-19,5-20-22 = 118
MURUA: 21,5-21,5-21-22-22,5-22,5= 131

Joxe Mari Lertxundi - Millan Telleria

GAA: Zu, Lertxundi, ezkondua zaitugu baina ez duzu haurrik. Apaiz gazte honekin, Telleriarekin, topo egin duzu eta disimulo gutxirekin hala esan dizu: "Euskal Herria haur eskasiak hondatuko du".

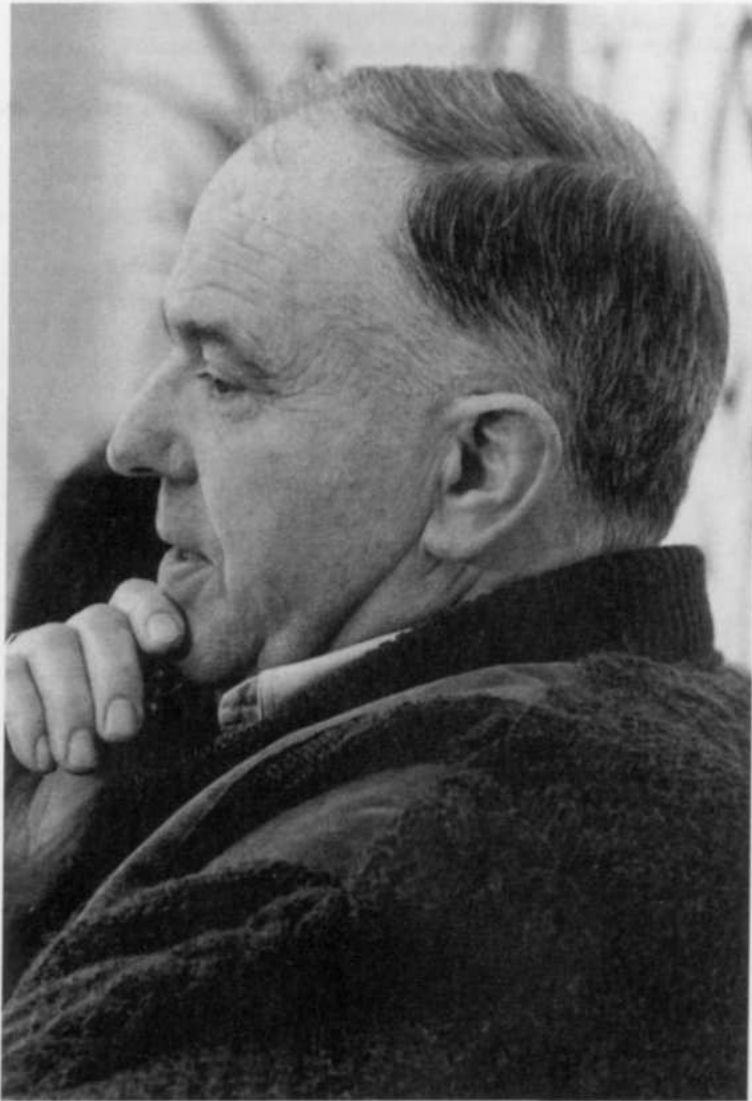
Doinua: Ai gure antzinako

Lertxundi   Ezkonduta badauzkat
makina't nahigabe, (bis)
haurrik ez bait da sortu
sendiko zutabe.
Apaiza topo eginda
lotsarika gabe,
esan dit ez naizela
haurtxo baten jabe.
Bataio kobratzeko
zai jarrita zaude. (bis)

Telleria   Apaiz gaztea dago
kezkatu xamarrik, (bis)
zeru hodeitsu hontan
ez bait da izarrik.
Ez al dezu balio?
Ez al da indarrik?
Hemen ez degu behar
holako senarrik,
akabo da herri hau
ez badator haurrik. (bis)

Lertxundi   Erantzuna emango'izut
zuzen zu zenian: (bis)
Oraindikan nago ni
sasoi onenian,
emaztea ere ondo
det aldamenian,
gozatu nahi badezu
jan da edanian,
deituko dizut haurra
etortzen danian. (bis)

Telleria   Beraz niri deitzeko
badauka nahiko plan, (bis)
baina ez dakit inoiz
hotsegingo didan,
lehenbizi haurra ekartzen
badauka nahiko lan,
baina tontoa dala
diogu antzeman,
erakutsi behar diot
nola egiten dan. (bis)

Joxe Mari Lertxundi

Lertxundi Laguntza eskatu det
santa ta santura, (bis)
orain pozikan nator
honuntza kantura,
honek aprobetxa nahi
gure abentura
baina begira zazu
oaingo talentura,
ez dezu ezer jango
Lertxundin kontura. (bis)

Telleria Hortan saiatu dala
hau buru belarri, (bis)
santuei errugutu
ta kandela jarri,
baina oraindik ez da
hautxoaren berri
eta horretarako
martxa det igarri:
Goiz meza aurretikan
andrea ekarri. (bis)

LERTXUNDI: 18 - 18,5 - 19 - 20,5 - 20 - 20,5 = 116,5
TELLERIA: 20,5 - 20 - 19,5 - 20 - 21 - 22 = 123

Jokin Sorozabal - Angel Mari Peñagarikano

GAI: Zu, Peña, rock talde bateko partaidea zara eta zu, Sorozabal, honen aitona. Zui, Peña, ez dizute kalean ensaiatzeko lekuik uzten eta Sorozabal zure aitona baserriko ikuilua eskatu diozu ensaioak egiteko.

Doinua: Antton eta Maria

Sorozabal Errespeto handian
didazu hitzegin,
saiatzen naiz izaten
zuretzat atsegin,
kaleko bajeetan
ensaiatu ezin,
ikuiluan sar zaitez
zure lagunekin,
aurena ensaiatu
gero lanak egin. (bis)

Peñagarikano Erantzungo al dezu
zuk nere galdera?
Baserrian hor daude
gurdi eta lega,
ikuiluan zintzilik
hor atxur da sega,
hori utzi zaidazu
aitona, "kolega",
hau baino leku hoberik
inun ba ote da? (bis)

Sorozabal Leku txarra da baina
zuretzat ederra,
ez nekien zinanik
hain buru okerra,
eman beharko didazu
ondoren eskerra,
lanean jardun gero
ez izan alperra,
hola kobratzen det nik
nere alkilerra. (bis)

Peñagarikano "Titi", ez dadukazu
burua galdua,
ez eta ere kandela
bat'e itzaldua,
kontutan hartu zazu
iloben gradua,
ikuilua zuk utzi
aiton onratua,
ta gustatuko zaizu
gure ganadua. (bis)

Sorozabal Ganadu ona dago
mardul eta gazte
baina lana eskeinuta
ihesean laste.
Zertan bildu dituzu
horrenbeste traste?
Ikuilurako bada
hamaika kontraste,
orain sardearekin
ensaia zaitezte. (bis)

Peñagarikano Ikuilura nator ni
ikasteko planez,
aitona hemen dabil
ardoa ed anez
eta orain iloba
"oi ke guai!" esanez,
ikuilua utziko dit
aitortzen duanez,
pagatuko dizut nik
gero lan eginez. (bis)

SOROZABAL: 20 - 20 - 19,5 - 21 - 20 - 21,5 = 122
PEÑAGARIKANO: 20 - 20 - 18,5 - 21 - 21,5 - 21 = 122

KARTZELAKO LANA

- Hiru bertso nahi den doinu eta neurrian

GAI: Zu, bizitza osoa domatzailerean latigoan eman duzun lehoia zara.
Orain zahartu zarela edo, oihanera itzuli zaituzte.

Iñaki Murua

Doinua: Mutil koxkor bat itsuaurreko
Neurria: 10eko Haundia

Bizitz osoa dantzatua det
latigoaren kantuan,
hainbeste urte pasa dira ta
nengoen ia ohituan,
esan bezela bizi osoa
etsipenaren lantuan,
ta oihanera bidali naute
zahartu naizen momentuan,
askatasuna behin izango ta
heriotza hain gertuan. (bis)

Beti zigorra ta agindua
nola aste hala jaian,
zer janik ere ez det nik izan
nahi nuen guztian mahaiian,
ta orain berriz hementxe nabil
bizitza luzatu nahian,
oihan guztia neuretzat baina
ez nago era alaian,
ai, askatasun hau izan banu
sasoia nuen garaian! (bis)

Latigoakin zigortua ni
ia ezin egonik tente,
neri begira ta nik eginaz
gozatu da hainbat jente,
aldegiteko burutapena
sortu izan zait dezente
ta horregatik hautsi nahi nuen
hainbat erraja ta ate,
orain libre naiz ta eze'ezin egin
urteek domatu naute. (bis)

21 -2 1,5 -2 3 -2 1,5 -2 3 -2 2 = 132

Andoni Egaña

Doinua: Leiho ertzetik izan dezaket

Neurria: Berezia

Zirko batean hainbat urtetan
aritu nintzan lanian,
hau esan eta hau egiteko
moduan edo planian,
gogoratzen naiz, ume txikiak
jartzen nitun afanian,
orain libre azkenian
lagunen aldamenian. (bis)
Askatasuna eman didate
lan eginen omenian,
eta kartzelan izan ninduten
garairikan onenian. (bis)

Domadoreak esana egin
lehoiaren erregela,
tipoa zer zen, bihozgabea?
Gogorra bezain ergela?
Garai hartako oroitzapenek
ez naute asetzen bela,
oraintxe nago horrela,
hauxe da suerte itzela! (bis)
Libre ta aske oihan batean
animaliak bezela,
pena bat daukat: mundu honetan
gizonen menpe gaudela. (bis)

Orain errea gertatuko zait
arnas garbi hartzia,
oihan hontako xulo guztitan
nahi dedan eran sartzia,
gizonezkoen esklabutza hura
ez daukat guztiz ahanzia,
askatasunan antsia,
hona nere irrintzia. (bis)
Gauza bakarra eskatu nahi det,
badu bere garrantzia:
duintasunez bizi ez zana
duintasunez hiltzia. (bis)

25- 23 -22,5 -22,5 - 24 -22,5 = 139,5

Mikel Mendizabal

Doinua: Udaletxean badut
Neurria: 14ko Txikia

Lehoi baten papera
daukat barrenean,
eta hitzegin nahi dut
nik onez-onean,
hainbat urte paseak
zirkoan lanean,
latigo gogor hori
zala aldamenean,
ordun aurkitzen nintzan
ni osasunean
ta orain oihanera
noa azkenan. (bis)
Leku hau behar nuen
gazte nintzenean.

Besteren esanean
ni beti, jakina,
proba dut zigorraren
latigo gordina,
jendeari eman ez
poz ta atsegina.
Neronen sorlekura
itzuli naiz baina
barruan sentitzen det
pena eta mina, (bis)
hain oihan eder hontaz
gozatu ezina.

Beti ibili nintzan
leku honen bila
bainan kaiola hartan
ai zer iskanbila!
Orain abitu naiz ta
barruan nahaspila,
bizitzaren ezinak
duen maratila,
azkenik egingo dut
eskari umila: (bis)
amestu nun lekuan
bukatu nadila.

Martin Rezabal "Olaso"

Doinua: Aita izena kanta beharrak
Neurria: 10eko Haundia

Txikitatikan izandu nuen
libertadean aukera,
egun batean itzuli nintzan
etsai gaiztoen menpera,
latigoa hartu, haruntz eta honuntz
agintzen zuen lanera,
oraintxe gora agintzen zuen
eta hurrengo an behera,
urte tristeak pasatu arren
ostera nator lehenera. (bis)

Nahiz haien mende bizkarra eduki
ile motxa edo gizen,
jendean aurrean jarri zizkat en
nik ahal dakit zenbat izen!
Eta esana latiropean
gainera egin behar zuzen,
eta pentsatu alaitasunak
nigana nola datozen,
gaur hartu dedan libertadeaz
ia gaztetutzen naizen. (bis)

Hainbeste urte pasatu ditut
latigoaren bildurrak,
legoi zaharrantzat egoera hai ek
ez ziran oso samurrak,
eta handikan nahiz ta hornitu
okelaz nere hezurak,
domadoriai egina dizkat
behin betirako agurrak,
aber nik libre gozatze'itudan
gelditzen diran apurrak. (bis)

19,5 - 20,5 - 21,5 - 20,5 - 22,5 - 22 = 126,5

Mikel Mendizabal eta Martin Rezabal "Olaso" solasean.

Angel Mari Peñagarikano

Doinua: Munduan libre bizi izatea
Neurria: Berezia

Munduan libre bizi izatea
nuen nik amets bakarra
bainan ikusi behar izan ditut
latigoak barra-barra,
nola demontre onartu leike
horren joera zabarra,
lehenago nuen negarra,
malkoz itzali txingarra,
ondo pentsatzen jarri ezker
ez al nuen zoritxarra?
Mundura lehoi sortzeagatik
sufritzen bizi beharra. (bis)

Umea nintzan garai haietan
ez nuen asko pentsatzen,
hola ibili behar zutenik
hainbat latigo dantzatzen.
Zirkoan jardun naiz luzaroan,
ez zait batere gustatzen,
penak ai dira gustatzen,
askatasuna dastatzen,
noizbait behar da, hasiak daude
animaliak askatzen,
ni oihanean libre izatea
ez dut besterik eskatzen. (bis)

Egun batean, etorri nintzen
urrutiko oihanetik
ta ezin nuen inolaz alde
latigo txar hoietatik.
Erabilia ni izan naiz hor
bat aberasteagatik,
libre nago kaiolatik
eta badakit zergatik,
bizia ere emango nuke
nik gauza bakarragatik:
Nerekin baten zeuden guztiak
hemen izateagatik. (bis)

Joxe Mari Lertxundi

Doinua: Aita izena kanta beharrak
Neurria: 10 eko Haundia

Legoia nola danentzako dan
animali berezia,
domadorean kaiola hortan
naute sartu arazia,
nola gauza asko neuzkan zirku an
nerez ezin ikasia,
kostila gaina utzi didate
latibo zaharrez josia,
beste errurik ez duan batek
hau al zuen merezia? (bis)

Nola horixen izaten duten
domadoreen langintza,
ni zigortutzen etenik gabe
eruki gabe dabilta,
ta derrigorrez nik hartu behar
hoixen da nere baldintza,
suprimetutan nik daramakit
zirku hontako bizitza,
pozik aldegin nezake hemendik
behin libratuko banintza. (bis)

Nola zahardade hori daukat en
neregandik erosoan,
aspertu dira domatzaileak
latiboen arazoan,
orain artean ez naiz izana
oso bizitza gozoan,
baina aurreantzean askatasuna
nik izango det basoan,
ia pozikan bukatzen detan
neronen paradisoan. (bis)

Millan Telleria

Doinua: Maitasuna da bizi izateko
Neurria: Berezia

Gizarte hontan badago noski
horrenbeste majadero,
abereekin gizaki hori
zergatikan da hain ero?
Gaztaro dana igaro a dut
kaiola baten bezero,
latigoa egunero
ta bizkarra bero-bero, (bis)
azken aldian askatu naute
nahiz ta ez nuen espero,
baso hontara askatu naute
bainan zahartu eta gero. (bis)

Sasoi nuela jasan izan det
horrenbeste burni tarte,
nahiz txiki nintzan, sartu ninduten
kaiolarik ez nun maite
eta gizonak ni zigortzeko
bazun hainbat borondate,
animaliaren kalte
latigoa estandarte. (bis)
Azken urteak bederen behintzat
askatasuna dak arte,
hobea nuen nik libre bizi
gazte izan nintzan arte. (bis)

Gizonarentzat nunbait banuen
egundoko garrantzia,
domadoreek zigorra franko
bazidaten erantsia,
neure trixtura izango al da
besteen erakutsia...
Zahartuta nago, etsia,
gogor dadukat antsia. (bis)
Lehoia naiz ni bainan gainez dut
ia malkoen ontzia,
zahartuta nago ta alperrik dut
orain nik baso guzia. (bis)

Jokin Sorozabal

Doinua: Santa Barbara zure bizitza II
Neurria: 10eko Haundia

Gizakietan ikusten degu
gaur egun hainbat jenero,
batzuek gure alde borrokan
aritzen zaizkigu bero,
besteetatik berri z ezin da
gauza haundirik espero,
oihan beltzera bialdu naute
ta berandu onezkero,
zertarako det askatasuna
bizitza galdu ta gero? (bis)

Gaurko gazteak izadiaren
alde jarriak badaude,
baina eskola zaharra guzia
bukatua balitz hobe,
zirkuan hartu latigoa ta
moldatzen ziran dotore,
hautxo guziak begira jarriz
mirabe guztien jabe,
ezin al leike festarik egin
besterik zigortu gabe? (bis)

Orain artean bizimodua
igaroa det horrela,
nere ondoan armatutako
hiru lau gizon daudela,
orain kanpora atera naiz ni
garai batean bezela
ta ikusten det nere ondoan
lehoikumeak daudela.
Aizu gizaki, zin dagit denak
pagatuko'ituzutela. (bis)

AGURRAK

Doinua: Zer da gaur Donostian

Neurria: 10eko Txikia

Murua   Mugitu beharko da
bazkaltzera edo,
beste bat arte, agur,
entzule bezero,
majo zaindu gaituzu
txaloz bero-bero,
holako eseri aldirik
ez dago goizero,
ipurdia kuadratu
zaizu onezkeru. (bis)

Doinua: Txoriak eta txoriburuak

Neurria: 8ko Handia

Egaña   Lasaitu gera domadoreak
utzi gaitun esperantzan,
lehoi portatu gerade baina
ez degu inor erasan,
Murua maixua ere sartu da
geometriaren saltsan,
kuadratura horrek ez du ajola
saio borobila bazan. (bis)

Doinua: Oholtza du zabal zabala

Neurria: 6 Puntukoa

Mendizabal   Oholtza du zabal-zabala,
kaiola hau genduala,
esan ziteken domadorea
gaur Martxeli zala,
zirkoa bukatu ahala
libre gera berehala,
oraintxe gaude Afrikan dauden
lehoiak bezala. (bis)

*Doinua: Minberatu zaizkigu
Neurria: 8ko Txikia*

Olaso   Gaurkoan ibili naiz
nahiko narrastuta,
"señores del jurado"
kopeta beztuta,
bazkaldutzeroa nua
puntuak ahaztuta
ta arkumeak larrera
buztana moztuta.

Doinua: Mundu honetan holako gauzak
Neurria: 10eko Haundia

Peñagarikano   Euskal Herrian hain maite dira
hainbat apustu ta joko
eta horrexek sortu ohi digu
guri hainbeste oztopo.
Lehengo batean lagun batekin
Tolosan egin det topo
ta apustua jokatu nion
hemen baietz egin poto,
nik afaria irabaztearen
orain egingo det "poto".

Doinua: Txoriak eta txoriburuak
Neurria: 8ko Haundia

Lertxundi   Zaztada latzak eginak dizkit
nerbioaren eztenak,
ni're neureak hondatutzen nau
ez nau galdutzen bestenak,
bertsotarako gure karrerak
hemen zituen azkenak,
suerte on bat izan bezate
aurrera dijoaztenak. (bis)

Doinua: Txapeldunak txapeldunak
Neurria: 8ko Zaharra

Telleria   "Txapeldunak, txapeldunak,
kantatzen da, oe! oe!"
danak entzun nahi genduke
baina batentzako gorde,
orain agurtuta danok
bazkaldutzea da hobe,
Oñatira behintzat orain
lasai juango gerade.

Doinua: Arratsaldeon lendabizirik

Neurria: 8ko Haundia

Soroazabal   Batzuen lanak beteko zuen
bestena berriz murrizta,
guk ahal deguna emana degu
hortan ematen det hitza,
zuen da gure harreman honek
bide asko urra bitza,
txapelketara bakarrik ez da
mugatzen bertsolaritza. (bis)

*Saioa amaiturik eta epaimahaiak emandako puntuen arabera,
hau izan zen sailkapena:*

Bertsolaria	Puntuaketa
EGAÑA	526,5
MURUA	513,5
PEÑAGARIKANO	507,5
MENDIZABAL	490,5
OLASO	482
SOROZABAL	481,5
TELLERIA	476
LERTXUNDI	473,5

*Beraz, eta lortu zuten postuaren bitartez, Finalerako sailka-
tuak geratu ziren Egaña, Murua eta Peñagarikano.*

*Oñatiko saioa amaitu arte itxaron beharko zen talde honetako
beste bostetatik inor sailkatuko zen ala ez jakiteko.*

Oñati

1991-XII-8

Oñatin, jende asko eta giro ederra.

Oñatiko polikiroldegian, 1991ko Abenduaren 8an egokitu zen Gipuzkoako bertsolari txapelketako finalerdi etako bigarren saioa. Laxaro Azkunek bertsozale guztiak agurtu ondoren, bai saio hartako entzuleak, bai txapelketa komunikabide bidez jarraitu zutenak ere, ohar bat adierazi zuen bertsolariak lanean jarri aurretik: Bertsolari Elkartearen ahal egina azpimarratu zuen SIADECO bertsolaritzaren fenomenoari buruz egiten ari den azterketa lana, ahalik eta egokien atera dadin; horretarako, entzuleei laguntza eskatu zien eta inkestak erantzuten saiatzera deitu. Besterik gabe, saio hartarako hitzemandazuden bertsolariak etorrarazi zituen eta hauek egin beharreko lana aipatu zuen. Hauexek ditugu, suertatu zitzaizen zenbakiaren arauera, zortzi bertsolariak: **Jon Sarasua, Juan Joxe Eizmendi "Loidisaletxe II", Jose Antonio Sasiain, Sebastian Lizaso, Jon Maia, Jesus Iribar "Olalde". Xabier Zeberio, Xabier Euskitze.**

AGURRAK

Doinua: Aita izena kanta beharrak
Neurria: 10eko Haundia

Sarasua   Azken gauean amets egin dut
zoologikoan geundela:
bi jirafa, lehoia, bi tximu
gorila ta hiru gazela,
domadorea atzian eta
aurrean miroi tropela
ta espero dut naturalezan
itzuliko gaituztela,
Beotibarko gartzela gaiko
lehoi gaixoa bezela. (bis)

*Doinua: Mutil koxkor bat itsuaurreko
Neurria: 10eko Haundia*

Loidisaletxe II   Lehendabiziko jaun da andreok
egun on bat deizuela.
Badakizute txapelketaren
kargapean gatozela,
nahiz ta neretzat lortu ez leiken
amets bat izan txapela,
zin egiten det ahal dedan dana
gaur saiatuko naizela,
ia gutxinez portatzen naizen
zuek merezi bezela.

*Doinua: Agur sagar beltzaran
Neurria: 10ko Txikia*

Sasiain   Egunon lehendabizi,
ohizko moduan,
goizeko seietako
jaikirik lehenguan,
galtza motxak soinean
hartuak nituan,
Aia aldera juanda
arkumea hartu nuan,
Olasona nik daukat,
eduki goguan.

*Doinua: Bizia ez da nehoiz egoiten
Neurria: 10eko Haundia*

Lizaso   Agur entzule, lanera nator
borondaterik onenez.
Arantzazuko ama maitea
aren egidazu babes,
baldin txartela lortuko banu
zuk egindako mesedez,
Oñatitikan Arantzazura
aldapa haundia denez,
Arantzazutikan Oñatira
etorriko naiz erromes. (bis)

Doinua: Santa Barbara zure bizitza II
Neurria: 10eko Haundia

Maia   Ezer galtzeko ez daukagunok
lo egin dugu ohean,
ez beste batzuk bezela gurutz
ta hiru kandelen pean.
Ni finalera sartzen banaute,
tabernarik onenean
"txanpan" kopa bat eska zazute
Jon Maiaren izenean;
pagatu zuek pagatu baina
edan nere omenean. (bis)

Doinua: Santa Barbara zure bizitza II
Neurria: 10eko Haundia

Olalde   Kaixo entzule, iritsi gera
Oñatira tipi-tapa,
lehenez gainera gaur igo behar
Arantzazuko aldapa,
"jefe de filak" ere bistatzen
binaka ta hirunaka,
alkar hartuta hasten badira
behetikan gora tiraka,
nahiko lan badet kontrol barruan
bukatzen gaurko etapa. (bis)

Doinua: Santa Barbara zure bizitza II
Neurria: 10eko Haundia

Zeberio   Esan didate: Hi Zeberio,
hago meta ailegatuta,
alde batetik kilo gehiegi
eta bestetik zahartuta.
Ardo zaharra bezela nago ni
ez nago horren txartuta,
aldameneko gaztiak daude
berriz haizea hartuta,
ia bateonbat joaten dan isatsa
hanka artean sartuta. (bis)

Doinua: Santa Barbara zure bizitza II
Neuria: 10eko Haundia

Euskitze   Bejondaizula, entzule maite,
                          hau da aberastasuna,
                          kantatzeko gai bagera behintzat
                          badago zeinek entzuna,
                          iritsia da Abenduaren
                          zortzigarren eguna,
                          zure magalak argi dezala
                          gure aldarte iluna,
                          galdera askok izango dute
                          gaur Oñatin erantzuna. (bis)

ZORTZIKO HAUNDIAN LAUNA BERTSO

Juan Joxe Eizmendi "Loidisaletxe II" **Jon Sarasua**

GAI: Nazio desberdinetako bi agintari zarete, Sarasua herri aberats batekoa eta Loidisaletxe herri behartsu batekoa. Loidisaletxeren herriak miloi-ka asko zor dizkio Sarasuaren herriari eta gaur Sarasua gainera kontuak eskatzera etorri zatzai.

Doinua: Balentin Berriotxoarena

Sarasua   Miloi mordo bat eman ditugu
                          egundoko borondatez
                          ta itzultzea tokatzen da orain,
                          herri pobre, zure partez,
                          barkazioa hitz hutsala da
                          ta emango degu nekez,
                          eskuzabalak bagera izan,
                          baina inuxenteak ez. (bis)

- Loidisaletxe II* Diru aldetik zuk badaukazu
lehen'e nik aina ondasun
eta pentsatu egitekoa
orain zer nola daukazun.
Ba al dakizu zer estuasun
orain jarritzen didazun?
Ta dirurik nik ez nun eskatu,
zeuk eskeini zenidazun. (bis)
- Sarasua* Beste aukerarik ez duzu, lagun,
beste askoren antzera
ta etor zaitetz Washingtonera
hitzarmena sinatzera,
letra txikitan klausulatxo bat
ere badauka gainera,
zeure Herria pobretu arren
zeu aberastuko zera. (bis)
- Loidisaletxe II* Zu hasi zera orain ere ni
makurtutzeko asmuhan,
bainan gaur ere ez naiz diru hoi
jaso nuneko damuan,
gauza guztiak diran bezela
oso itxura sanuan,
diru guztia herritar danen
tartian banatu nuan. (bis)
- Sarasua* Ikusten danez badegu hemen
agintari zintzo pranko...
Baina gaiztoa nagusi dala
gaur argi utzi beharko.
Nahi'zuna egin baina ez esan
protesta eta holako,
zuk dituzu ta kulpa guztiak
beltza jaio zinalako. (bis)

Loidisaletxe II Razismoa da, eman didazu
orain horrenbeste mezu
ta gauz horrekin jarri a nazu
beroturikan jo ta su,
zure azalak argiak eta
horren leunak dituzu,
beltzak goserik ez daukatela
orain pentsatzen al dezu? (bis)

Sarasua Kapitalaren lege haundiak
ezin litezke puskatu,
kate gogorra egin gendun da
ezin zerate askatu,
beltzak goserik baldin badaude
ez da zurien pekatu
eta limosna nahi badezue
elizakoei eskatu. (bis)

Loidisaletxe II Beti mendean hartu nahi dute
gure moduan dan ahula,
pentsatu gero hainbat arazo
geurekin baditugula.
Horren estu ni hartzerik behintzat
ez nun espero sekula.
Egia da bai arrai haundiak
txikiak jaten ditula (bis)

SARASUA: 26 - 26 - 25,5 - 25,5 - 27,5 - 29,5 = 160
LOIDISALETXE: 23 - 24 - 25 - 24,5 - 27,5 - 29 = 153

Joxe Antonio Sasiain - Sebastian Lizaso

GAI: Zu, Sebastian, ama izango zara eta Joxe Antonio bere semea. Semea kartzelan dago eta gauko bisitan hala esan dio amak bere semeari, Jose Antonioi: Zu kartzelatik irten arte gose greban hasi behar dut.

Doinua: Txoriak eta txoriburuak

Sasiain Behin kartzelara sartu ninduten
ta bixitara zatoz zu,
eskertzen dizut eta berriro
ere bisita nazazu,
bainan mesedez ama oraingoz
neri kasu egidazu,
nik sufituta nahikoa da ta
ama mesedez jan zazu. (bis)

Lizaso Kartzela baten sartu zinuzten
irtetzen ez da erreza,
nere ondoan zu ikustea
eguneroko amesa,
horregaitikan erabaki det
gehio alimentuik eza,
nolabait agertu behar dizut
fameliaren babesa. (bis)

Sasiain Zure babesa gauz ederra da
zergaitikan egin uko?
Neroni ere hala naiz eta
nere bihotza lekuko,
nitaz ohartzen zera, amatxo,
ta nola ez naiz poztuko,
baina ni zure malko horiek
ez naute berriz piztuko. (bis)

Lizaso Gu hizketan da etsaiak daude
testigu hiru edo lau.
Seme, zurekin pentsatzen nago
aspaldian egun da gau,
ez det indarrik galduko, seme,
nahiz luzaro egin barau,
zu askatzeko dedan gogoak,
horretzek, indartzen bait nau. (bis)

Sasiain Ni askatzeko gogoia dezu
normala da ta ezagun,
ama semeok burua behintzat
garbi eduki dezagun,
orain artean laguntasun ez
ez naiz sentitu alargun,
indar gehiago izango zendun
zuk ere jakia lagun. (bis)

Lizaso Geldik egonda zureg atikan
egin neike ezer gutxi
eta semea hemen usteltzen
inola ezin dizut utzi,
saiatzen banaiz kanpoan zera
aurki, bihar edo etzi.
Ama xaharrak ez du etsiko
eta, semea, ez etsi! (bis)

Sasiain Behin beharda ere etsitze hori
konpondu liteke laister,
jateko asmoa hartu badezu
hala ere ez da ezer,
bizi zaitea ahalik ondoen
nahiz ta ni aurkitu oker
ta ni bizitzen saiatuko naiz
zure laguntzari esker. (bis)

Lizaso

Seme, zu zera frutu gaztea,
ni berriz arbola zaharra.
Zahardadetik eman nahi diot
gaztetasunai indarra
ta zure alde dadukat seme
hemen saiatu beharra,
zu nola zeran nik bizitzeko
dedan motibo bakarra. (bis)

SASIAIN: 24 - 25 - 27 - 26,5 - 27 - 28,5 = 158
LIZASO: 25 - 27 - 27,5 - 27,5 - 30 - 30 = 167

Jose Antonio Sasiain gaztea. Urduri egon zen bidaniarra.

Jon Maia - Jesus Iribar "Olalde"

GAA: Olalde aita eta Maia bere alaba izango zerate. Klean bizi den alabak, Maiak, neku gogorretik babesteko kale-etxera ekarri du bere aita zaharra. Goizero, leihotik baserri aldera begira ikusten du ordea alabak.

Doinua: Txoriak eta txoriburuak

Maia   Negar malkotan nere aitaren
begietako dirdira,
pentsatzen dago: Nere pausoak
goraino joango balira...!
Egun batean joango gara
berriz ere baserrira,
neguan hemen hobeto zaude,
ez zazu haruntz begira. (bis)

Olalde   Ordu goxoak zure ondoan
nahiz eta hemen igaro,
nere buruan daude ardiak
eta hainbeste ganado,
martxa honetan ezin jarraitu
ondo bizitzen luzaro,
nahiz zure babesa hemen izan
nere etxea han dago. (bis)

Maia   Etxeko aitak kejak badauzka,
beti ere ugariak,
entzute hutsaz zure aurrean
gorritzen zaitzkit begiak,
esan dituzun hitz guzti hoiek
ez dira orain egiak,
garantzi gehio zerk dauka aizu,
etxea ala familiak? (bis)

Olalde   Penaturikan zuk eskatuta
etorria nintzan handik,
urte batzuek igarotzeko
gogoa daukat oraindik,
eskertzen dizut zure harrera
asko maitatzen zaitut nik,
joaten banaiz'e ez zazu hartu
alaba gauz horren penik. (bis)

Maia Aita, konpondu behar degu hau
aurrera edo atzera,
zahartuz baina portatzen zera
ume koxkorren antzera,
egun batetan gaixotasunez
gaixki ipintzen bazera,
baserri raino igoko zaitut
azken amasa hartzera. (bis)

Olalde Lau hormaren barruan izango
det nik hemen hainbeste gaitz,
egia esan ez naiz arkitzen
gaur oso itxura alaiz,
lehengo lurretara joateko
oraindikan nago garai z.
Barka, alaba, baina mendian
ni ondoen ibiltzen naiz. (bis)

Maia Mendian ondo zabiltzala zu
esaten didazu ozen
baina hitz hori ez da nahikoa
denok kontura gaitezen.
Berriketaren bide honetan
nola ez gabiltzan zuzen,
hartzazu salda, eman eskua
ta pasiatzera goazen. (bis)

Olalde Eskerrikasko alaba maite
ez dezu merito gutxi,
hori esanda nere bihotza
gaur erabat dezu hautsi,
jaio nintzan lur maite huraxe
noia behar det nik utzi,
neure ilobai ere bidea
nahi nieke erakutsi. (bis)

MAIA: 24 - 24,5 - 25 - 27,5 - 27,5 - 28,5 = 157
OLALDE: 24,5 - 24 - 26 - 27,5 - 27,5 - 28 = 157,5

Xabier Zeberio - Xabier Euskitze

GAA: Zu, Euskitze, rock talde bateko kantaria zara eta Zeberio berriz jarraitzaile sutsua. "Delirium Tremens" rock talde ospetsuak, jakina denez, orain dela gutxi eman du bere azken kontzertua. Kontzertu ondoren zuen elkarizketa jakin nahi genuke.

Doinua: Txoriak eta txoriburuak

Zeberio "Delirium Tremens" zer hitz da hori?
Zu kantari hor zabiltza
eta nik berriz zure atzetik
daramat nere bizitza.
Hori zan konzierto txarra ta
hoi zan musika eskeintza!
Nahiago nuen Arantzazura
mezeta jua banintza. (bis)

Euskitze Aspaldi hontan ez nuen entzun
nik hain arrazoi eskasik,
esan duenez Arantzazura
joango litzake pozik.
Beste biderik ez degu izan
erretiratzea baizik,
jarraitzeko ere ez bait da izan
behar ainako babesik. (bis)

Zeberio Sarreraren zai hor egon gera
hiru bat lau orduan.
"Kristoren pesta badiau hemen!",
halaxe pentsatzen nuan.
Musikajole xelebren batzuk
ta lau porrero onduan,
jo ber bazute jo hor musika
dantza egiteko moduan. (bis)

Euskitze   Hau "Deliriumsena" jarraitzaile zen
beste hainbaten antzera,
gure taldea beraien erruz
bihurtu zaigu hutsera.
Oharkabea erori zera
lau porreroren tartera,
zeuk bi kalada jo dituzu ta
deliratzen ari zera. (bis)

Zeberio   Nik bi kalada joagatikan
dantzarako nago ondo.
Hau bi gitara, bateri xahar bat,
pandero ta hiru bonbo.
Garai batean bezela jo hor
pasodoblea ta tango,
nahi dan tokian hik jo zak baina
ni gehio ez nauk juango. (bis)

Euskitze   Gaur arte juxtu iraunak gera
hiru katuren gerizan,
gehiago ezin segi liteke
datorrenaren peskizan.
Pintzadun prakaz ta tripa haundiz
Olentzero baten gisan,
era hontako jarraitzaileak
ez ditugu asko izan. (bis)

Zeberio   Lau tximaluze, beste lau punky
eta beste lau porrero,
hiru lau porro erretakuan
danak jartzen dira bero.
Lepamehe honek azkenen berri z
hor deitu dit Olentzero,
ta berak azkenen bukako du
puti-klub baten portero. (bis)

Euskitze

Gaur Olentzero jarri a zaigu
nahiko adar jotzailea,
ez zaio asko gustatu nere
itxura eta ilea.
Nola arraio izan ote da
hau gure jarraitzailea?
Askoz gehiago ez al du ematen
Arantzazuko prailea? (bis)

ZEBERIO: $23,5 - 24 - 22,5 - 24,5 - 30,5 - 29,5 = 154,5$

EUSKITZE: $27,5 - 27 - 27,5 - 28,5 - 31 - 29,5 = 171$

BAKARKAKO LANA

- Bukaera emanda Zortziko Haundian bertsoa osatu.
- Hasierako puntua emanda Zortziko Txikian bertsoa osatu.

Jon Sarasua

Doimua: Hara nun diran mendi maiteak

Haurren galderak izaten dira
erantzuteko zailenak.

Anai, zergatik daude goseak
Arikako beltz gehienak?
Eta zergatik ematen dira
arnak iteko ordenak?
Zergatik hiltzen dituzte tiroz
defentsa gabe daudenak?
Haurren galderak izaten dira
erantzuteko zailenak. (bis)

Doinua: Xarmangarria zera

Puntua   Esku hutsik al zatoz
                         pelotalekura?
                         Pelotan egiteko
                         badaukat figura,
                         nahiz eta igual izan
                         txikitxo itxura,
                         nerekin neurtzerikan
                         inork ez du gura.

13,5 - 14,5 - 15 - 15 - 16 - 15,5 = 89,5

Juan Joxe Eizmendi "Loidisaletxe II"

Doinua: Garai bateko baserritarra

Bukaera   Alde daudenak izango dira
                         aurka daudenak hainbeste.

                         Autobia hoi dala ta ez dala
                         kontu asko dijoazte,
                         beste gauzarik ez da entzuten
                         hemen ez jai ta ez aste,
                         bozketaren bat egitea ere
                         pentsatuko balitz laiste,
                         alde daudenak izango dira
                         aurka daudenak hainbeste.

Doinua: Xarmangarria zera

Puntua   Santa Luzi egunez
                         Zumarran feria.
                         Etortzeko bazeukat
                         nahiko inbiria,
                         hor eman nahi zeoat
                         tratui haseria,
                         hitzean saltzeko dit
                         nik asto paria.

11,5- 12,5-13-12- 14,5- 14,5 = 78

Joxe Antonio Sasiain

Doinua: Erreguetan ari nintzela

Bukaera

Bertsolarion infēnua ta
bertsozaleen zerua.

Oraina bistan daukagu jaunak
ta ikusteke gerua,
gu larri xamar kaka daiola
eta jendea berua,
hona etortzeko zer krixto nago,
buru galdu edo erua?
Bertsolarion infēnua ta
bertsozaleen zerua.

Doinua: Xarmangarria zera

Puntua

Kobratuko al dezu
Abenduko extra?

Laxaro jarri didak
egundoko festa,
orain arte're ez nago
soldataz gainezka,
kobratzen badet ere
zuretzako ez da.

11,5- 12,5-13,5-13,5 - 14 - 13,5 = 78,5

Sebastian Lizaso

Doinua: Galderatxo bat egin didazu

Bukaera   Neure aurrean ikusten zaitut
inoiz baino ederrago.

Hara maitea, zuri kantuan
hasi beharrea nago,
hau esateko lehendikan ere
nola neukan hainbat gogo,
ez dizut nunbait ondo beiratu
etorri baino lehenago,
neure aurrean ikusten zaitut (bis)
inoiz baino ederrago.

Doinua: Xarmangarria zera

Puntua   Diputatu nagusi
dugu Eli Galdos.

Hortarako tratua
egin zun apropos,
gazteak atzetikan
jarraika ez gatoz,
bera pozik bada ere
ni ez nago ados.

14-14- 14,5- 15-17- 16= 90,5

Jon Maia

Doinua: Haize hegoak hurbiltzen ditu

Bukaera   Beharrak ez du sekula jotzen
palazioko atea.

Norbaitek ondo ez badu hartu
komeni da esatea:
Guk badakigu diruak nola
daraman borondatea,
gutxi batzuen mesedea ta
beste askoren kaltea,
beharrak ez du sekula jotzen
palazioko atea.

Doinua: Xarmangarria zera

Puntuak   Erdi finaletara
nola pasa zera?

Puntuak jasoz beti
askoren antzera.
Konforme nagoela
ez noa esatera,
oraindik jua nahi nuke
bidean aurrera.

12,5 - 11,5 - 12,5 - 13,5 - 14,5 - 14 = 78,5

Jesus Iribar "Oialde"

Doinua: Zuk badakizu gure txikiak

Bukaera   Euskarak ez du lekurik nonbait
Aramaiotik aurrera.

Euskera ez da gaurko gauza bat
aspalditik du karrera,
nola onartu gizon batzuek
beraz daukaten harrera.

U.A.ko batzuk ai dira esaten:
"Gu euskaldunak ez gera".

Euskarak ez du lekurik nonbait
Aramaiotik aurrera.

Doinua: Xarmangarria zera

Puntua   Urbiko gazta dago
Arantzazun salgai.

Pusketa bat jateko
oraindik nago gai,
baso ardo eranez
senti neike alai,
etxera ere bakar bat
gaur eram an nik nahi.

11,5 - 11,5 - 12,5 - 13 - 13,5 - 13,5 = 75,5

Jesus Iribar "Olalde"

Xabier Zeberio

Doinua: Andre Madalen, Andre Madalen

Bukaera   Zeru ta lurrek bat egin arren
ni ez naute mudatuko.

Gizen xamarra nola naguen
zinateen konturatuko.
Askok diote: "Kilo batzuek
hik ez al dituk kenduko?"
Gaur ensalada, txuleta haundi bat
bazkarin daukat lekuko.
Zeru ta lurrek bat egin arren
ni ez naute mudatuko.

Doinua: Xarmangarria zera

Puntua   Oñatitik Urbira
praileak nagusi.

Ta Arantzazu paren
diru eske hasi,
ez juatea ordun
hobe degu kasi,
gaur ere zai han daude
saski eta guzi.

12,5- 13- 12,5-14-15-14,5 =81,5

Xabier Euskitze

Doinua: Orain bertsotan hasi nahi nuke

Bukaera   Biziak asko balio du ta
kontuz ibili zaitezte.

Orain bertsotan hasi nahi nuke
prudentzi pixkaten eske. (bis)
Abiaduran ibili ohi da
makina bat kotxe traste,
errepidean hil dira hainbat
neska eta mutil gazte,
biziak asko balio du ta
kontuz ibili zaitezte.

Doinua: Xarmangarria zera

Puntua   Jakin nahi al zenuke
kartzelako gaia?

Zerbait txibatzeko ere
badezu garaia,
zu beti izan zaitut
nik lagun alai
baina propinaik gabe
ez dago lasaia.

14 - 13,5 - 13,5 - 14,5 - 15,5 - 15 = 86

HAMARREKO TXIKIAN HIRUNA BERTSO

Juan Joxe Eizmendi "Loidisaletxe II" Joxe Antonio Sasiain

GAI: Zuek aitona eta amona zarete. Amona Loidisaletxe eta aitona berriz Sasiain. Biok elkarrekin argazki zaharrak ikusten ari zaretela, neska polit bat izendatu dizu aitona eta hala esan: "Hauxe izan zen neri lehen musua eman zidan neska."

Doinua: Hamalau heriotzera

Loidisaletxe II   Nolakoak ginaden
                             ikusi gaztetan,
                             aldakuntzak badira
                             azkeneko urtetan.
                             Neskata bat ikusi
                             ta esan dit benetan
                             musu eman zirala
                             beronek gaztetan.
                             Nere ustez izan zan
                             soilik ametsetan.

Sasiain   Oraindik gogoan det
                             beraren itzala,
                             esaten zidan: "Mutil
                             on da zerbitzala."
                             Ta muxu eman nion
                             aitortzen det hala,
                             gizakiok sarritan
                             ohi degun bezala.
                             Jakin zu esnatzerako
                             ni jaiotzala.

Loidisaletxe II Ez zaitetz hasi orain
horta sua pizten,
baten balorea ez da
horrenbeste jeisten
eta ez hasi orain
ni baztarrezten,
egia da nik hori
ez bait det irizten,
nik behintzat batetxo're
ez dizut sinisten.

Sasiain Amona badaukazu
makina bat alu
baina hark ere zerbait
politikan badu.
Pena bat det nik hura
alperrikan galdu,
geroztikan ez zaizkit
gehiagi ugaldu,
Ojala! zure ordezt
hura hartu banu.

Loidisaletxe II Gauza horregatikan
ajolarik etzat,
erantzunak badaude
galdera danentzat
eta zuri're zerbait
esango'izut behintzat:
Neu lehelena nitzala
iruditutzen zat
ta ezautu ez banuen
hobea neretzat.

Sasiain Ez ezagutze hori
alperrik arako,
mila kontu dabilzki
eta mila kako,
orain bezela ordun'e
maitasunez plako,
kontu zahar ugari
dakar neretzako,
ura joanda gero
presa zertarako?

LODISALETXE: 14,5 - 14 - 15 - 17 - 19,5 - 20 = 100
SASIAIN: 14,5 - 15,5 - 17,5 - 17,5 - 18 - 20,5 = 103,5

Sebastian Lizaso - Jon Sarasua

GAI: Sarasua Arantzazuko prailia izango zaitugu eta Sebastian txoferra.
Prailiak txofer honen kotxea bedeinkatu zuen baina zazpi bat istripu
izan omen ditu gero, handik ondoren.

Doinua: Antton eta Maria

Lizaso Kotxea erosita
Arantzazura fin,
bedeinkatu nahi nuen
suertea izan zedin,
bainan istripu pranko
badaukat nerekin.
Hantxe jardun zinaden
isipuarekin,
bedeinkatu al zendun
limonadarekin? (bis)

Sarasua   Badaukat gauzatxo bat
esan beharrekua:
beti ez da izaten
debalde jokua,
Toyota atera da
suerte txarrekoa,
isopuai nik eman
astindu nahikua
baina zu zera gizon
fede gutxikua. (bis)

Lizaso   "Bedeinkatuta dago
denbora guziko".
Hori esan zenidan
zuk lehendabiziko.
Suerte txarragorik
ez nun mereziko,
fraile txikitxo da,
dirudi mutiko,
paratxoketik gora
ez zan iritsiko. (bis)

Sarasua   Oso gutxi eman da
gero asko eska,
ez da horrelakoa
frailearen festa,
San Pedrok egin zidan
goitikan protesta,
bedeinkatze lanatik
berroitamar pezta,
hori gaur egunian
ia ezer ezta. (bis)

Lizaso Honek ez ditu bete
obligaziuak
eta hortikan datoz
gero sesiuak,
ez al dizu laguntzen
zuri juiuziak?
Zeuk jarri bait zenitun
hango preziuak,
garantirik bai al du
bedeinkaziuak? (bis)

Sarasua Lagunaren burua
nahi nuke zuzendu,
garantia ezin da
betiko mantendu,
zerua ez da inoiz
seguru izandu,
zerbait eskeintzen degu
baina zerbait kendu,
lehen Zeberio jaunak
ederki esan du. (bis)

LIZASO: 21,5-20,5 -21 -20,5 -23,5 -22,5 = 129,5
SARASUA: 18,5 - 17,5 - 19 - 19,5 - 22 - 21,5 = 118

Xabier Zeberio - Jesus Iribar "Olalde"

GAA: Olalde ezkontzera doan andregai da eta Zeberio jostuna. Orain hilabete josi zizun ezkontzeko jantzi dotore bat. Ezkontzeko bezperan hasi zera probatzen eta jantziak lotu ezin.

Doinua: Antton eta Maria

Olalde Ezkontzarako ondo
nahi nun preparatu,
traje bat egiteko
modistai eskatu.
Probatzen hasi eta
ezin bertan sartu,
gerrialdetik dena
egin zait puskatu.
Aizu, neurriak ondo
ez zinuzun hartu. (bis)

Zeberio Ezkontzeko bezperan
zerade bildurtu,
jostunaren kopetik
ez dezu zimurtu,
eguna ezkontzeko
orain dago gertu,
neurriak ez nitula
nik itxuraz hartu...
Behar ez dan lekutikan
zerbait zaitzu sartu. (bis)

Olalde Nahiz eta etxean ni
hain ondo mantendu,
oker zabilta gaur zu
nahi zaitut zuzendu.
Tela zergatik horri
zuk diozu kendu?
Hilabete batean
ni ez naiz gizendu,
ondo egongo zan, ondo
zuk egin bazendu. (bis)

Zeberio Jostunari zertako
orain egin burla?
Eta esan didazu
nagoela ahula.
Joan dan hilabetean
jar zera mardula,
ona al zegon, aizu,
nobion brujula?
Ezkondu arte ez da
proba ber sekula. (bis)

Olalde Holakoak entzunda
beretzako kalte,
neri mutilak aizu
asko bait dit maite,
zuk berriz jostunetik
ez daukazu bat'e,
ez nizun ezagutzen
egia esan gaur arte.
Berria egin zazu
ta ixildu zaitte. (bis)

Zeberio Hauxen da nobia
tarteko jokua,
oain hilabete bazun
soinekok lekua,
jostun hau ez pentsatu
danikan kaikua,
oain berria egiteko
alajangoikua!
Egin behar dana da
haurran soinekua. (bis)

OLALDE: 16,5- 18- 18,5- 18- 19- 20,5 = 110,5
ZEBERIO: 18- 20- 18,5- 20- 22,5- 22,5 = 121,5

Xabier Zeberio bota du bere horietako bat. Jendea gustora.

Jon Maia - Xabier Euskitze

GAI: Maia izango da senarra eta emaztea Euskitze. Maia txirrindularia du-
gu, aurtengo urte honetan Frantziako Tourra korritu du eta Tourra as-
palditxo bukatu baldin bazen ere, oraintxe, aste honetan, etorri da
etxera.

Doinua: Ai gure antzinako

Euskitze   Nere senar maitea,
                             ziklista iaiua, (bis)
                             gorputz eta izatez
                             hortako jaiua.
                             Uste dezu naizela
                             tuntun arraiua,
                             ez dago oso goxoa
                             nere jeniua...
                             Orain bukatu al da
                             zelebraziua? (bis)

Maia   Bizikletan pasa det
                             Frantzia osua, (bis)
                             pelotoian badaukat
                             halako pisua.
                             Azafatak emanik
                             dotore musua,
                             erabakia hartzea
                             ez zan erosua,
                             bitan zein aukeratu
                             zu edo "Franzia"? (bis)

Euskitze   Beraz bihurtu zera
                             edozeinen zezen, (bis)
                             horren errezeloa
                             banuen hain zuzen.
                             Bada garaia gauzak
                             argitu daitezen,
                             entenditua ez naiz
                             baina det hainbat sen,
                             hango kotxe-eskoba
                             aspaldi pasa zen. (bis)

Maia Esan didazu hori
ia pasa dala, (bis)
zure aurrean nago
zurituz azala
ta eska nahi nizuke
nola edo hala,
Frantzia aldetikan
etorri bezala,
probatu nahi det zure
puerto espeziala. (bis)

Euskitze Gauzak esaten ditu
pentsatu bezala, (bis)
uste du emaztea
ttuntun hutsa dala
baina ezagutzen det
honen martingala,
probatu nahi du nere
puerto espeziala.
Askok probatu dute
zu bertan zinala. (bis)

Maia Beraz nere bidea
ez nuen zuzendu (bis)
ta han egindakoa
ezin det konpondu,
kronometroa utziz
egiten naiz ondu,
ez bazaude gustora
hemendik aldendu
ta super gizonekin
ez zaitez ezkondu. (bis)

EUSKITZE: 22,5 - 21,5 - 23,5 - 22,5 - 23,5 - 23,5 = 137
MAIA: 17,5 - 17 - 17 - 19,5 - 19 - 20,5 = 110,5

KARTZELAKO GAIA

- Hiru bertso nahi den doinu eta neurrian

GAA: Zu sendagile ospetsu bat zara, zure bizitza osoa daramazu bihotzeko gaitzak ikertzen eta sendatzen. Gaur zeure emaztea operatu behar izan duzu baina ez da suerterik izan.

Jon Sarasua

Doinua: Aita izena kanta beharrak
Neurria: 10eko Haundia

Bihotz eriak senda ta senda
pasa det hainbat denbora
eta azken a nere emaztea
mundu hontatik joango da.
Erdi eroa jarri a nago
ezin aldegin inora,
oihu bortitz bat bota nahi nuke
Jangoikoaganantz gora,
bereagatik neurea ere
emango nuen gustora. (bis)

Akabo ditut ilusioak,
akabo nere afanak,
lana uzteko tentazioak
ere badituzte izanak,
baina oraindik min egiten dit
kontzientzian esanak,
gaur huts egin det ta hau gaitzen
edukiko dituzte lanak,
baina betiko hor gelditzen dira
lehen salbatu dituzte. (bis)

Agur emazte maitagarria
gure bizitza akabo.
Ia jarri naiz, emazte maite,
oroitzapenen esklabo
baina zuk hau esango zenduke:
"Jarraitu beharra dago".
Nahiz eta orain ez jarraitzea
izango nuken nahiago,
mediku nintzen, medikua naiz
eta oso harro nago. (bis)

20,5 - 20 - 19,5 - 21 - 23,5 - 21,5 = 126

Juan Joxe Eizmendi "Loidisaletxe II"

*Doinua: Gai honek badu mamia
Neurria: 12ko klasikoa*

Nere bizitza osoa
lan hontan eramanik,
seguruenikan badet
gaur hemen zer esanik.
Emaztea gaixotu da
ta asko maite nuan nik,
medikuaren langintza
berezia izanik,
berari laguntzen saiau
askozaz'e oraindik,
ez nun pentsatzen hau neri
gertauko zitzaidanik. (bis)

Ahaleginak egin ditut
besterik ezin ezer,
ebakuntza bukatu da
eta orain hara zer!
Gauza batzuek joanak
dira hor nunbait oker,
sufirmentu haundinean
jarri behar det laister,
nahiz ta lana egin dedan
bestekin hainbat bider,
lagun asko bizi dira
nere langintzai esker. (bis)

Beti ez da hain berdina
lan ondoen ondorena,
eta hau da zoritxarra
orain gerta zaitena,
nere desgrazia izan da
benetan nabarmena,
nere ustez eginikan
ahal zan lanik onena,
bihotz barruan gauz batek
ematen dit nei pena,
eskutatik juan zaidala
gehien maite nuena. (bis)

Juan Jose Eizmendi "Lodisaletxe II"

Joxe Antonio Sasiain

Doinua: Pello Josepe tabernan dela
Neurria: 8ko Haundia

Sendagileok pasa ohi degu
hainbat traba eta pena.
Nere emazteak minez omen zun
aspalditxoan barrena,
hemen negoen hain ospetsua,
sendagilerik onena
ta era honetan utzi beharra
gehiena maite nuena!

Hara emaztea, hitz hau esanda
agur egingo dizut nik.
Nere emaztea bidalia det,
ez dadukat beste penik
eta gehiago ere ebakiz
segitu behar oraindik.
Zure bihotza bezela ere
nerea ebaki det nik.

Hainbat ebaki izan ditut nik
begitan daukat negarra
ta kentzen errez ez det izango
nere malkoen txingarra,
bizitza osoko nerekin daukat
nahigabe ta zoritxarra,
hainbeste ondo atera zaizkit,
oain hau gertatu beharra!

Sebastian Lizaso

Doinua: Bizia ez da nehoiz egoiten
Neurria: 10eko Haundia

Sendagilean karrera nuen
gazte nintzadela egin
eta geroztik sendatua det
ziur ez dakit zenbait min.
Behin behar eta gogo haundiaz
gaur saiatu naiz ahalegin
bainan biziak eskuetatik
zoritarrean aldegin,
ezezagunak sendatu ditut
ta neure maitea ezin. (bis)

Malko iturri ditut begiak
hau da hau egonezina,
ai! nik baneki nola isildu
daukaten negar zotina.
Ebakuntzaren arriskua zan
aldiz aurretik jakina,
aurrera ere jendearekin
egingo det ahalegina,
beste inortxok senti ez dezan
orain nik daukaten mina. (bis)

Zu sendatzeko andre banuen
gaurkoan borondatea,
zoritarrean gertatua da
behin betirako joatea,
ezinezkoa orain neretzat
nik bizia ematea,
negar malkotan itxi behar det
zerraldoaren atea.
Barka zaidazu eta adio
nere emazte maitea. (bis)

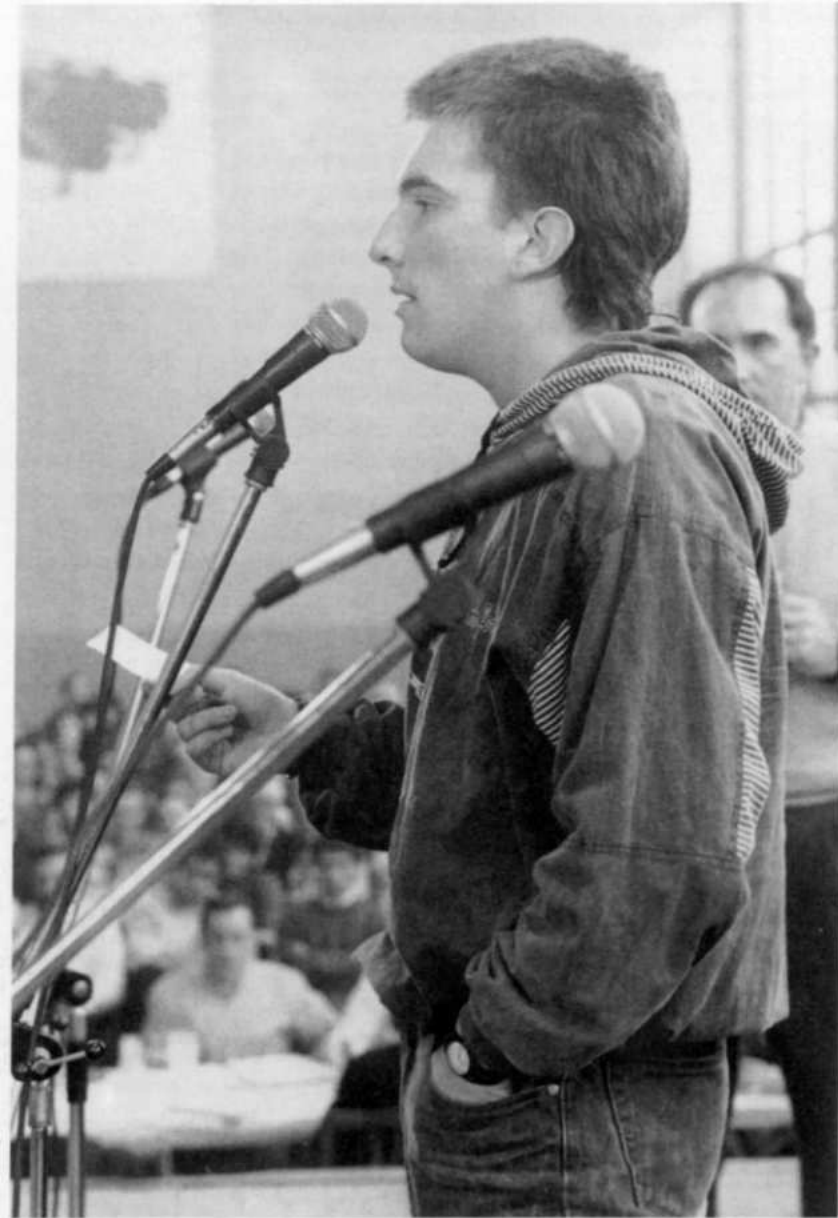
Jon Maia

Doinua: Sentimentua sartu zitzaidan
Neurria: 10eko Haundia

Nota onenez pasatu nuen
gazte garaian eskola,
Residentzira pasa ninduten
lanak egiteko hola.
Gaur emaztea hilikan dago
nik ez det ulertzen nola,
hala ta guztiz negar malkorik
ez det egingo inola,
nahi eta ezin holaxe bait da
bizitzaren parabola. (bis)

Ordu luzetan pentsatu eta
kostatzen zait ulertzea,
ez da hain zaila norberak bere
emaztea maitatzea,
kontura naiz ni nolatan ase
medikuntzaren gosea.
Neri zergaitik toka behar zait
era hontako trantzeta?
Nere besotan izan nuana
nere eskutan hiltzea. (bis)

Orain nolatan aldenduko det
nere barneko samina?
Tresna guztiak eskutan baina
hori nahi eta ezina.
Ia zeharo belztua dago
lehen zegoena urdina,
esperantzarik ez nuen galdu
bainan orain daukat mina,
nik gehiagorik ezin nun egin,
hortxe dago ahalegina. (bis)

Jon Maia gazte zumaiarra

Jesus Iribar "Olalde"

Doinua: Semaforoak gorri ta berde
Neurria: 10eko haundia

Ni sendagile ospetsu bat naiz,
operaziotan abil,
jendeak ere ezagutzen nau
zurrumurrua badabil.
Emaztea gaixotu zitzaidan
eta ez nengoen trankil,
ahalegin denak eginak ditut
jarririk apal eta umil,
hainbat bizitza salbatu ditut
eta emaztea zait hil. (bis)

Egia esan ebaketa zen
haundia eta mardula,
zenbat zain eta zenbat odol han
ia ezin det kalkula.
Neure onetik aterea naiz
ia galdu zait brujula,
etsipenean jota nago gaur
ta ezin det disimula,
hor ikusten da haundinak ere
muga bat badaukagula. (bis)

Ai emaztea! Hila zaitut gaur,
hizketara zuzenean.
Hainbat urtetan zure ondoan
ibilia naizenean,
lan denak utzi, pentsamenduak
datoz holako unean,
hala ta guztiz ofiziu a
sentitzen det barrenean,
nahiz eta zu hil jarraitu nahi det
bestereztako lanean. (bis)

Xabier Zeberio

Doinua: Aizakhi mutil mainontzi
Neurria: 6 Puntukoa

Nere bizitza laurdena
edo bestela gehiena
sendagintzan nik klinika baten
eraman det ena,
eta emaztearena
neuk dadukat nahiko pena,
Jaungoikuari eskatzen diot
orain barkamen a. (bis)

Gauza asko ditut ikasi
ta bihotz asko ikusi,
emazteana azkenik zegon
nahikua itsusi,
betiko joan da igesi,
akaso zeiteken bizi,
nahiago nuen opizio hontan
ez banintzan hasi. (bis)

Gauz bat nua esatera
eta ez da izakera,
batera ezkondu eta gu biok
biziak batera,
orain urtetik urtera,
azkenean zu lurpera,
egunen baten bestian berri z
alkartuko gera. (bis)

Xabier Euskitze

Doinua: Semaforoak gorri ta berde
Neurria: 10eko Haundia

Medikuntzaren alor zailean
ikertu izan dut fin-fin
bihotz koitadu hoi en taupadak
azterzen hainbat ahalegin.
Baina garaia heldu da eta
ez dut ezer asko egin,
ez dakit orain izango naizen
zutikan irauteko din,
besteren hainbat salbatu ondoren
neurerik salbatu ezin. (bis)

Medikuntza da nere jardun a
horixe nere eskeintza
baina oraintxe iritsia zait
benetan une bortitza.
Nahi ainakoa ez da izan gaurko
ebakuntzaren emaitza,
nere emazte maite kuttunak
ezin aguantatu gaitza,
jakintzak ez du erabakitzen
noiz bukatzen den bizitza. (bis)

Bisturiek in guante txuritan
ahaleginaren eskeintzan,
lehen ikasiak eskeini didan
konfiantzaren gerizan.
Neure emaztea gaxotu eta
suerterik ez dugu izan.
Baina horretan jarraituko dut
geratzen zaidan bizitzan,
zu salbatu ez zaituen honek
besteak salbatu ditzan. (bis)

AGURRAK

Doinua: Mutil koxkor bat itsuaurreko
Neurria: 10eko Haundia

Sarasua   Besteak larri-larri ikusiz
                          pozik egongo zinaten,
                          neroni berriz lasaitua nai z,
                          akabo halako baten,
                          ez badidate joan beharreko
                          pasaporte ematen,
                          barka lagunak, belodromoan
                          entzule ez ban aiz izaten,
                          Santamasetan koplak kantatu
                          behar ditugu Arrasaten. (bis)

Doinua: Zer da gaur Donostian
Neurria: 10eko Txikia

Loidisaletxe II   Norabaitera joan
                          aurrez bazk altzera,
                          entzule zeratenok
                          noa agurtzera,
                          txapelketa ere bai
                          zuekin batera,
                          kanpoan diran beste
                          zazpikin batera,
                          Donostira joango naiz
                          bestek txalotzera. (bis)

Doinua: Pello Josepe Tabernan zela
Neurria: 8ko Haundia

Sasiain   Gaurko honetan espero nuen
                          han goiko hoi en babes
                          baina hala ere nahiko luzea
                          nik gaur eman dedan meza,
                          ordu ta erdi aritua naiz
                          erreza eta erreza,
                          izanez ere ez dunak eman
                          ez bait da gauza erreza.

Doinua: Bizia ez da nehoiz egoiten
Neurria: 10eko Haundia

Lizaso   Bertsolaritzan zeruan dago
izar askoren dizdira,
kantatzen asko, askoz gehiago
entzuten eta begira.
Nahiz ta jakin ez iritsi geran
behar genduen neurrira,
agur eginda bagoaz orain
bakoitza bere tokira,
bihotz bihotzez nere txaloak
entzule zuretzat dira. (bis)

Doinua: Amak ezkondu ninduen
Neurria: 8ko Txakia

Maia   Hara zer gustora nagon
tralari larira. (bis)
Nere bihotza berriro
normaltzen ari da. (bis)
Mordoxka bat bilduko
genduken sikira,
jo dezuten txalo bakoitza
puntuak balira. (bis)

Doinua: Aita izena kanta beharrak
Neurria: 10eko Haundia

Olalde   Hasi behar bazan, hasi ginan da
gaur bukatzeko ordua,
nola ukatu, sufritu degu
beti bezela mordua,
zertan kejatzerik ez daukagu
geurea izanik gogua.
Agurtzen ditut gaijartzaileak,
agurtzen det juradua,
agurtzen zaitut entzule maite,
zuretzat nere txalua. (bis)

Doinua: Bedeinkatua izan dedila III
Neurria: 4ko Haundia

Zeberio Txapelketari kanta nahi diot
orain "Requiem aeternam",
ta inork gonbidatutzen banau
lasai bazkaldu tabernan.

Doinua: Nagusi jauna hauxe da lana
Neurria: Berezia

Euskitze Kartzela hontan ez zen kumunik,
ia praketa pixa egin dut nik,
nahiko urduri nengoen nunbait,
txaketa ere bertan ahaztu zait
baina kezkatu
ezin jarraituko degu beti.
Eskerrak eta agur Oñati.

Agurren ondoren, saio honetako sailkapena eman zen aditzera:

Bertsolaria	Puntuak eta
EUSKITZE	530,5
LIZASO	528
SARASUA	493,5
ZEBERIO	480,5
OLALDE	476,5
MAIA	467
SASIAIN	455
LOIDISALETXE II	454

Sailkapenak eta puntuaketak ikusirik, ondorengo zortzikote honi zegokion Abenduaren 22an, Donostian, finala jokatzeara.

Xabier "EUSKITZE"	(postuz, Oñati)
Sebastian LIZASO	(postuz, Oñati)
Ion SARASUA	(postuz, Oñati)
Andoni EGAÑA	(postuz, Tolosa)
Ange M ^a PEÑAGARIKANO	(postuz, Tolosa)
Mikel MENDIZABAL	(puntuaz, Tolosa)
Martin "OLASO"	(puntuaz, Tolosa)

FINALA

Donostia

1991-XII-22

Anoetako belodromoa jendez gainezka. Finalistak saioari hasera emateko gertu.

Martxeli Sagastume eta Laxaro Azkunereren gidaritzapean eratu zen saioa. Martxelik egin zituen aurkezpen eta protokolo-lanak, eta Laxaro aritu zen bertsolarietara gaiak ematen:

"Azkenean ailegatu gara Gipuzkoako Bertsolari Elkarteak antolatuta egiten ari den 1991ko Gipuzkoako Bertsolari Txapelketako azken ekitaldira. Urriaren 25ean Antzuolan ekin genionetik 11 saio joan dira, beste horrenbeste herritan. Bost izan ziren kanporaketak, 4 final laurdenak, 2 azken aurrekoak, eta gaurko Finala jokatzeko prest gaude.

Txapelketa hau, ohi bezala, borondatezko lan ugari esker, eta erakunde batzuren laguntzari esker egin da eta alde zuretik guztiei gure esker ona adierazi nahi diegu.

Aurreko saio guztietan bezalaxe, Epai-mahaiko lanetan hortxe sei lagun arituko zaizkigu: Jexus Mari Mendizabal, Andoni Mendiluze, Antton Kazabon, Rufino Iraola, Jesus Mari Etxezarreta "Izazpi" eta Markel Arizmendi. Eta Idazkari lanetan, ohi den bezala, Arantxa Arruti eta Joxe Mari Altuna.

Bertsolariek gaur egin behar duten lana: Agur bana, baina hau ez da puntuagarri izango, baina bai ondorengo lanak: Zortziko Haundian ofiziotan, launa bertso; bukaera emanda bertso bana Zortziko Haundian; haserako puntua emanda beste bana Zortziko Txikian; ofiziotan, berriz ere, Hamarreko Haundian, hiruna bertso; Zortziko Txikian, launa bertso ofiziotan; eta azkenik Kartzelako Gaia emanda hiruna bertso bakarka. Beraz, hamaseina bertso izango dira puntuagarri.

Gaur kantatuko duten bertsolariak tokatu zaien ordenean: **Sebastian Lizaso, Mikel Mendizabal, Martin Rezabal "Olaso",**

Jon Sarasua, Andoni Egaña, Anjel Mari Peñagarikano, Xabier Perez "Euskitze" eta Iñaki Murua.

Bikoteak era honetan egingo dira: Zortziko Haundian: 1-2, 3-4, 5-6, 7-8. Hamarreko Haundian: 2-3, 4-1, 6-7, 8-5. Eta Zortziko Txikian: 1-3, 2-4, 5-7, 6-8".

Baina bertsolariak lanean jarri aurretik, Laxarok, minutu bateko isilunea eskatu zuen, bezperan 101 urterekin hil zitzaigun Ataungo Joxe Migel Barandiaran ospetsuaren oroimenez. Ondoren, saioari hasera emari ziztaion zortzi bertsolarien agurrekin:

AGURRAK

Doinua: 8ko Haundia

Neurria: Galderatxo bat egin didazu

Lizaso   Ongi etorri, besarkada bat
gure entzule maiteak,
merezi baina askoz gehiago
jarraitzen digu jendeak.
Telebista ta irratiz hainbat,
hemen bazterrak beteak,
holakoetan poz ematen du (bis)
bertsolari izateak.

Doinua: Zer da gaur Donostian

Neurria: 10eko Txikia

Mendizabal   Aurtengo txapelketak
gaur du bukaera,
zortzi gerlari gatoz
hemengo frentera,
koadrilako zaharrena
neroni gainera.
Faboritoak gutxi
ta denok aukera,
pronostikoak hausten
saiatuko gera. (bis)

Sebastian Lizaso lehen agurra kantatzen. Mendizabal, "Olaso", Jon Sarasua, Egaña, Peñagarikano, "Euskitze" eta Murua beren txandaren zai.

Doinua: Mutil koxkor bat itsuaurreko
Neurria: 10eko Haundia

Olaso   Tristura artean azaldu zaigu
bertsoen egun zabala;
gaurkoan Martin ez dator harro
baizik zeharo apala,
lehenen, bigarren, egin dezake,
zazpi, zortzigarren hala.
Nik iritziak eskeini ditut
gerta daiteken bezala,
gero ez esan Aiarrarena
sorpresa bat izan dala. (bis)

Doinua: Pozaktxoratzen hementxen dago
Neurria: Berzia

Sarasua   Woody Allenek zion bezela:
"Ene! Hau da buitre pila."
Platon haundiak zion bezela:
"Famadunak fama bila."
Lazkanok esan zuen bezela:
"Bertsoa ez dago hila."
Pitagorasek zion bezela:
"Kuadratu nahi borobila."
Ta beste batek zion bezela:
"Faltsua sarri umila,"
eta Van Gohek zion bezela:
"Nork dio zein dan abila?"
Eta azken hau neronek diot:
"Lehen bait lehen buka dadila!"

Doinua: Arrtsaldeon lendabizitik
Neurria: 8ko Haundia

Egaña Hagola lasai, hasi bagaituk
helduko dek bukaera
baina hortara heldu gaituk ta
murgil gaitezen lanera.
Entzulea, zuk goza dezazun
izango dezu aukera
eta geu ere goza gaitezke
geranak baldin bagera. (bis)

Doinua: Santa Barbara zure bizitza II
Neurria: 10eko Haundia

Peñagarikano Euskera gaxo dela esanez
beti ezin gera jardun,
zeinek pentsatu bildu zeikenik
hainbeste mila euskaldun.
Bertsolariak alkarren etsai
edota alkarren lagun,
gauza batean bat gatoz behintzat,
garbiro aitor dezagun:
Bertsolaritza irten dadila
Gipuzkoako txapeldun. (bis)

Doinua: Bizia ez da nehoiz egoiten
Neurria: 10eko Haundia

Euskitze Ez da samurra modu honetan
kantuan hasi beharra,
burruka oilarrak bezela gatoz,
ez al da triste samarra?
Geu zortzi gera, epaileak sei,
txapela berri z bakarra,
talde mugatu horretaz kanpo
doa nere deiadarra:
Bejondaizula entzule maite,
zu zera gure indarra. (bis)

- Mendizabal*   Lehenago ere banuen nigan
maitasunaren babes,
garai hauetan oparitan
izaten degu promesa;
nik eskaria egin nion da
erantzuna det ezetza,
goiz triste honek zapuztua dit
urte guziko ametsa. (bis)
- Lizaso*   Urtero-urtero oparitxo bat
ekartzen zizun lehenago
ta aurten ere izango zuen
bestetan hainbeste gogo.
Lehen esan dizut, ez dan lekutik
ateratzerik ez dago.
Seguru berak sufrituko du
haurtxoak baino gehiago. (bis)
- Mendizabal*   Gure Olentzero minez badago
neroni're nago minez,
garai hauetan behar nuen
pozez eta atseginez.
Esku hutsikan utzi nau eta
hori zergatik jakin ez,
esplikazio txiki bat behintzat
eman behar zidan gutxinez. (bis)
- Lizaso*   Hori neronek emango dizut
Olentzeron izenean,
kostata zerbait ekarri ohi du
beti edo gehienez,
aurten ezerrez, eta zuk pena
badaukazu barrenean;
opari bat ekarriko dizut
dirurik daukadanean. (bis)

Mendizabal Zure kontuak ez naute poztan
eta aurkitzen nai z larri,
nik opariak jasotze hori
ezagutu bait dut sarri.
Orain badakit nik zer egin hor
nahiz Olentzero ez etorri:
Beste karta bat egingo diet
Meltxor eta Baltasari. (bis)

Lizaso Erregeari alperrik zert an
bidali hainbeste mezu...
Hara semea, oraindik ere
ezjakinean zaude zu,
gaztea zera ta Olentzero
zein dan ere ez dakizu,
nor dan seguru jakindakoan,
barkatuko al diozu? (bis)

Mendizabal Barkatzen diot bihotz bihotzez
ta egiten dut aitormen:
Nere has arrea bukatuko da
berandu izan baino lehen.
Hutsune honek gauza haundi bat
irakatsi dit bederen,
gauza honekin ikasi bait dut
eukitzea zein ona den. (bis)

LIZASO: 26 - 26,5 - 29 - 27,5 - 29,5 - 29,5 = 168

MENDIZABAL: 26,5 - 26 - 29 - 27 - 27,5 - 29 = 165

Martin Rezabal "Olaso" - Jon Sarasua

GAI: Zuk, Olaso, baduzi zure etxebizitzaz aparte, beste etxe bat ere hutsik. Ikustaldi bat egitera joan zara zeure etxe horretara eta barnuan Sarasua, gazte hau, aukitu duzu.

Doinua: Arratsaldeon lendabizitik

Olaso   Gaztetarikan lanean hasi
ta dirua irabazi,
bi etxe txiki neureak egin
ta hirugarrena kasi.
Hutsik zegon hoi aspalditxoan,
nola ez nuan ikusi?
Zer egiten dek aizak, gaztea,
besten etxean nagusi? (bis)

Sarasua   Ikusirikan zure etxea
guztia hautsez beteta,
okupatzea pentsatu dugu,
hartako izanik beta,
gazte pila bat gauden artean
inun ere ezin gordeta,
Donostiako aberatsekin
kokoteraino gaude-ta. (bis)

Olaso   Konprenditzen det gaztetxo honek
esaten duena dena,
aberats hoiak dana berentzat
pobreantzat rejimena.
Ustekabean etxera sartu
gerta laiteke krimena
ta sartzerako gutxin gutxinez
eskatu ezak baimena. (bis)

- Sarasua*   Gazteak ere etxe batean
beharko degu mantendu,
aizu, ez zaidazu aitona maite
ahotikan hitza kendu.
Berai baimena eskatutzeko
agureak esaten du,
komisarian egongo ginan
eskatu izan bagendu. (bis)
- Olaso*   Nere lagunak esan duenai
hartu ondoren arreta,
minberatu naiz nere etxean
ikusitako ondoren porreta.
Ate guztiak txikitu eta
siloiak berriz erreta,
ehun mila peza behar dizkiat
nik hileroko errenta. (bis)
- Sarasua*   Gure zahar hauek jartzen digute
hainbest atarramentu...
Ura, zaborra ta argindarra
joango dira gure kontu
baina errentak errespetatzen
ez gabilta oso santu,
etxea sano uzten badegu
egon zaitezke kontentu. (bis)
- Olaso*   Holakorikan gerta zeikenik
ez nun pentsatzen sekula,
negar malkoak erortzen zaizkit
ezin ditut disimula,
gizon zintzoai egin al zaio
inoiz orain hainbat burla?
Gelditu gera geure gauzekin
agindutzen ez degula. (bis)

"Olaso" adi, Jon Sarasua kantari.

Sarasua Gu berriz gaude etxerik eta
dirurik ez daukagula
eta soberan daduk anari
egin dakioke burla.
Agur ta erdi aitona maite
eta ez ahaztu sekula
gure ahulean gazteok ere
gure armak baitugula. (bis)

OLASO: 27,5 - 28 - 28 - 26,5 - 28 - 29 = 167

SARASUA: 27,5 - 27 - 27 - 28,5 - 29 - 28,5 = 167,5

Andoni Egaña - Anjel Mari Peñagarikano

GAI: Zuek herriko alkatea eta herritarra zaituztegu. Andoni Egaña alkatea eta Peñagarikano herritarra. Herriko lekuri politenean txalet bat egin nahi zenuke zuek, Peñagarikano. Aurreko alkateak baimena eman zizun baina oraingoak, Andonik, ukatu egin dizu.

Doinua: Txoriak eta txoriburuak

Egaña Aberats batek askotan dauzka
bai bula eta bai dispentsa,
orain artean bai etza zendun
orain bihurtu ezetza,
ezkerrekoek hartua degu
herri hontan alkatetza,
akabo zure txantxulloa ta
akabo zure ametsa. (bis)

Peñagarikano Orain zergatik esaten dezu
ezkerreko a zerala?
Jaun da andreok, zeinek ulertu
hemen dagon martingala,
harek utzi ta honek ukatu,
gauza gertatu da hala.
Nik uste nuen P.N.V. ta
"S.O.E." lagunak zirala. (bis)

Egaña Politikaren alde hortatik
dabil horrela horrela,
"S.O.E."-korikan ez dago hemen,
ez zaite izan txepela.
Txaleta tranpan egin nahi zendun
Bertin Osbornek bezela,
uste al dezu oraindik ere
Francon garaitan gaudela? (bis)

Peñagarikano Koadrila hau ez degu behintzat
orain batere bapoa,
ni "mekaguenka" hasi naiz eta
gaur jaurti dizut takoa;
barkatu baina zu bai zerala
"txiripitiflautikoa",
gaur zuk zergatik galerazi
lehen aprobaturakoa? (bis)

Egaña Patrikak bero dituen harek
buruan hamaika haize,
aberats hori jarria dago
bere txaletaren gose.
Hitz raro eta "mekauenekin"
arituagatik luze,
esku hutsikan joango zera
ailegatu bezelaxe. (bis)

Peñagarikano Udaletxean somatzen degu
makina bat astakirten,
esku hutsik joan beharko dedala
esanez ez zaitez irten.
Don Antoniok neri jartzen dit
gaur odola irakiten.
Nik permisoa ordaindu nuen
utzi zaidazu egiten. (bis)

Egaña Ez zendun izan terrenoaren
egokieran arreta
eta denuntziz beterik daukat
mahai izkinean karpeta.
Zeure diruaz neroni ere
egin zaidazu txaleta
eta orduan alda ditzaket
partidua ta txaketa. (bis)

Peñagarikano P.N.V.-ko ta sozialistak
daude betiko kazuan,
bertsolari bat etorri eta
honek Iotu du lazuan.
Orain txaleta ezin dut egin
eskatu nuen auzuan,
madrileño bat etorri balitz
baietz esango al zuan? (bis)

EGAÑA: 29,5 - 29 - 30 - 29 - 29,5 - 29,5 = 176,5
PEÑAGARIKANO: 26 - 28 - 27 - 28 - 29 - 29,5 = 167,5

Xabier Euskitze - Iñaki Murua

GAA: Euskitze, ez orden, ez arau eta ez muga, zeure erara bizi zara. Iñaki Murua, beriz, bizitza arautu eta ordenatu baten zale zaitugu.

Doinua: *Balentin Berriotxoarena*

Euskitze   Lagun Iñaki, zu bai zerala
ordenadore galanta,
entxufe eta pilak ez dakit
nola ez zaizkizun falta.
Ni berriz beti lasai bizi naiz
ta libertade galanta...
Bizitza lasai hartu ezazu
lau egun zikin dira-ta. (bis)

Murua   Lana eginaz daukat bizia
behar bezela betea
ta gustatzen zait bere garaian
txintxo gauzak egitea.
Beti aldrebes zabiltz laguna,
hara Euskitze maitea,
anarkiatik ezer ez dator,
arren zuzendu zaitea. (bis)

Euskitze   Amatiñoren gutun txiki bat
gaur bertan jaso dedanez
"Aizak, Xabier, telebistatik
kanpora hoa" esanez,
pentsatzen zuen larri nengola,
ni berriz umore onez.
Enpleoa igual kenduko dit bai
baina askatasuna ez. (bis)

Murua Zeure soldata kentzen badizu
askatasuna akabo,
behin betirako izango zera
etsipenaren esklabo.
Amatiño ere zure jokeraz
ia buruz gáindik dago,
langabezira botako zaitu
zeuk uste baino lehenago. (bis)

Euskitze Lehenago ere pasa izan zait
horrelako zenbait kasu,
enpresa haundi txukun denetan
egiten det enbarazu.
Diruz ederki ta orduz fijo
lotuta bizi zera zu,
ni askoz ere hobeto nabil
pobre baina zoriotsu. (bis)

Murua Ordena gabe ni berriz ezin
sosegatu ta alaitu,
zu bezelako gizon eskas ek
sarritan naute gogaitu.
Zikinak eta alperkeriak
aurki irentsiko zaitu
ta azkenean kale ertzean
limosna eske amaitu. (bis)

Euskitze Limosna eske ibiltzea ez da
izango nere damua,
gaur bertan ere ez zait gustatzen
daukagun egitasmua,
hainbat juradu ta gaijartzaile
hau ez da kontu sanua,
Laxaro jaunari agur esanda
ni bazkaltzera banua. (bis)

Murua

Lehen esan dizut jokera horrek
gauz onik ez dakarrela,
zuzendu zaitez, txintxo jokatu,
ez zaiz ibili horrela
ta bazkaltzera hau dana utzita
berehala zoazela...
Ordena ezaz galduko dezu
Gipuzkoako txapela. (bis)

EUSKITZE: $24,5 - 23,5 - 27 - 25,5 - 27 - 28,5 = 156$

MURUA: $27 - 26 - 27,5 - 27 - 29,5 - 29,5 = 166,5$

BAKARKAKO LANA

- Bukaera emanda Zortziko Haundian bertsoa osatu.
- Puntua emanda Zortziko Txikian bertsoa osatu.

Sebastian Lizaso

Doinua: Galderatxo bat egin didazu

Bukaera   Holako izar dizdiratsuak
zergatik itzaltzen dira?

Euskaldun denak aurkitzen gera
Ataun aldera begira,
Gabon jaietan lutoa heldu
poza behar zun tokira.
Jaun zerukoa, galdezka noa
orain zeruan erdira:
"Holako izar dizdiratsuak (bis)
zergatik itzaltzen dira?"

Doinua: Xarmangarria zera

Puntua   Lau ezkondu zerate
beste lau ezkongai.

Ezkongai dauden hoiek
aurki ezkondu nahi,
ezkonduak libre ta
urrutitik usai,
hemen gaurko honetan
inor ez da lasai.

14- 13,5 - 14 14,5 - 16- 15,5 = 87,5

Sebastian Lizaso

Mikel Mendizabal

Doinua: Galderatxo bat egin didazu

Bukaera Ametsak sarri Europan baina
etxean denok mokoka.

Larogei eta hamabi gertu
oraintxen degu epoka,
esaten zaigu: "Aurrerapenez
egin dezagun borroka".
Alde denetan aipatutzen da
zorioneko Europa,
ametsak sarri Europan baina (bis)
etxean denok mokoka.

Doinua: Xarmangarria zera

Puntua Larogeam abia
urte sonatua.

Horrela izango dala
nago antza hartua,
ipini baldin bada
dena elkartua,
ia konpontzen degun
gure pekatua.

12,5 - 13 - 11,5 - 13 - 13 - 14,5 = 77,5

Martin Rezabal "Olaso"

Doinua: Balentin Berriotxoarena

Bukaera   Gure nekeak eta negarrak
ametsak jan ez ditzaten.

Jolasaldian gaudenik ere
gaurkoak ez du ematen,
nere amatxo gaur goizez haxe
neri jardun zait esaten:
"Ahal baldin bada zortzigarrengo
Martin ez hai behintzat erten",
gure nekeak eta negarrak
ametsak jan ez ditzaten. (bis)

Doinua: Xarmangarria zera

Puntua   Belodromoan zaude,
jo zazu esprina.

Lehen'e dantzatu ditut
makina't eskina
baina ezin det hartu
besteeri gaina,
pentsa gaur ere egingo
dedala ahalegina.

13,5 - 15 - 15 - 15,5 - 14,5 - 15 = 88,5

Jon Sarasua

Doinua: Hara nun diran mendi maiteak

Bukaera

Besterik gabe gorrotatzeko
arrazoia al da hori?

Pertsona batzuk badaude gai zki
ta presoetaz nai z ari,
ideia baten alde borrokan
emana dute, erori,
espiniarrok, azken ean zu en
espetxeetan erori.
Besterik gabe gorrotatzeko
arrazoia al da hori? (bis)

Doinua: Xarmangarria zera

Puntua

Izango al zinake
etzi Olentzero?

Ni oparitarako
ez naiz horren bero
baina egitan ondo
pentsatu ezkerok,
eozar izan ninteke
hau pasata gero.

11,5- 12- 11,5- 14-14- 14,5 = 77,5

Andoni Egaña

Doinua: Bestebateko inularretan

Bukaera   Maitasunaren txalupa ez da
beti iristen portura.

Bere amaren aholkuekin
etorri zaigu kantura,
Martin Olasok izaten ditu
majina bat abentura,
gehienek ezetz esan diote
alturik ezan kontura.
Maitasunaren txalupa ez da
beti iristen portura.

Doinua: Xarmangarria zera

Puntua   Gaztainak txipli-txapla,
presto danbolina.

Nere pen a bakarra
probatu ezina,
gorputza zaindutzeko
egin nuan zina,
bestela izaten det
tripetako mina.

Anjel Mari Peñagarikano

Doinua: Hara nun diran mendi maiteak

Bukaera   Atzo erraldoi, gaur mila zati,
   agur Sobiet Batasuna.

   Garai batean komunismoei
   bazitzaion maitasuna,
   Gorbachov jauna ere hor dabil
   zer esan eta zer suma,
   izugarria izan behar zuen
   lehen zuen erresuma,
   atzo erraldoi, gaur mila zati,
   agur Sobiet Batasuna. (bis)

Doinua: Xarmangarria zera

Puntua   Jarriko bazintuzte
   Donostin alkate...

   Lehen Egaña genun
   nahiko alkahuete,
   orain Odon degula
   ohartzen zerate,
   baina holakoek ez dit
   neri inportik bat'e.

14 -13 -13 - 13,5 - 14,5 - 14,5 =82,5

Xabier Euskitze

Doinua: Nahiz ta hiltzea derrigorra den

Bukaera   Zein eder zaren "egia" hitza
beti berri, beti zaharra.

Gezurra motza dela diote
ta ez da arrazoi txarra,
bide hortatik maiz heltzen zaigu
begietara negarra,
egi garbiak ere usteldu
eta kutsatu beharra,
zein eder zaren "egia" hitza
beti berri, beti zaharra.

Doinua: Xarmangarria zera

Puntua   Hamar urte badira
Xalbador hil zela.

Nere barruak ez du
ahaztuko bela,
berak badaki beti
hemen dagoela,
beti hura daramat
eredu bezela.

14,5- 13- 14- 14- 15- 15 = 85,5

Xabier "Euskitze" kantatzen ari da. Muruak adi entzuteaz gain lekua gordetzen dio.

Iñaki Murua

Doinua: Beste bateko inularretan

Bukaera   Denborarekin erortzen dira
hosto iharrak bezala.

Jaiokeratik goxo ta bigun
gu tratatzen eginahala,
guraso maite bihotzekoak
musukatuaz azala,
bainan urteen errek atxora
ohartzen naitz doazala,
denborarekin erortzen dira
hosto iharrak bezala.

Doinua: Xarmangarria zera

Puntua   Kontxako barandilan
aurrera begira,

mutil berde batzuek
a zer ikusmira!
Lehenen iztarretara
ta gero gerrira,
Peña eta Egaña
hala egoten dira.

HAMARREKO HAUNDIAN HIRUNA BERTSO

Mikel Mendizabal - Martin Rezabal "Olaso"

GAI: Zuek ama-alabak zarete. Mikel ama eta Olaso bere alaba. Ama urtetan sartuadugu eta alaba sendagile ospetsua. Alabak, hemen baino premia gehiago dagola eta, Afrikara joan nahi omen du gaixoak sendatzera.

Doinua: Aita izena kanta beharrak

Mendizabal   Aizan, alaba, berri gogor bat
oraintxen dinat jakina.
Orain artean asko kostata
haiz hi mediku egina,
ama zahartu den ta gorputzera
etorri zaion ezina;
hik agertu den Afrika aldera
orain juateko grina.
Zergatik hoa horren urruti
nere bihotzeko Martina? (bis)

Olaso   Orain artean elkarren ondon
ibiliak gera bapo.
Nere am atxo, osasunetik
aurkitutzen zera flako,
ta ez tristetu ni atzerrira
bakarrik nijoalako,
nere ofizio horretan dauzk at
gerorako hainbat joko,
hemen bakarra salba nezake
eta Afrika aldean asko. (bis)

Mendizabal   Arrazoi horri buruz pentsatzen
egona negon luzaro,
nere osasunak, nere gorputzak,
asko ezin din igaro...
Oraindik ere haruntz joateko
pentsamentuan al hago?
Han premi asko baldin bazegon
nik ez dinat gutxiago.
Ama bakarra ez ote den, ba,
hango asko baino lehenago? (bis)

Olaso   Amazalena neroni nitzan
ez nitzan noski izuna,
ofizioak bat eta beste
ondoren dakarkin suma.
Ama, ez zaite arren gaizkitu
alaba urruti juna,
nere langintza bestela gerta
daiteke oso lizuna,
meritu batzuk eginda daukat
geroko etorkizuna. (bis)

Mendizabal   Merituetan etorkizuna
egin hunan gerorako.
Iritzi garbiz azaldu haiz ta
hala onartu beharko.
Egoista bat ezin nai izan
hi haruntza hualako,
hik begirada etxetik kanpo
ipini dun haruntzako
bainan berandu izan zinteken
hi berriz etortzerako. (bis)

Olaso   Nere amatxo lehen sasoiko
bazendu an nahiko kemen,
elkarren ondon izaten ginan
gau eta egun gehienen.
Nik haruntz jun ber eta hoinbestez
amatxo esate'izut amen
baina orandik alabatxoak
senda zaitzake nabarmen,
kalmante batzuk emango'izkizut
haruntza joan baino lehen. (bis)

MENDIZABAL: 21,5 - 21 - 21 - 22,5 - 21,5 - 22 = 129,5
OLASO: 18- 19- 21 - 20,5 - 21 - 22 = 121,5

Jon Sarasua - Sebastian Lizaso

GAI: Zuek biok bizitza honetan hain premiazkoa den ikusmena falta duzue, itsuak zarete. Sarasuajaiotzez itsu dena, Sebastian, berriz, orain gutxi istripu batean itsu gelditu da. Gaur Sarasua klinikara etorri zaizu bisitara.

Doinua: Sentimentua sartu zitidan

Sarasua   Itsua eta ikusmendun bat
ezin litezke konpara,
bat zoriontsu bizi da eta
zerbait gertatzen da, hara:
Zu Sebastian bizitzarako
nahi zintuzket gaur prepara,
mundu batetik irten duzu ta
bestera etorri zara.
Lagun maitea, ongi etorri
itsuen familiara. (bis)

Lizaso   Lehenago ere banedukan nik
behar hainbeste fameli,
okerrena da itsutu naiz ta
bakarrik ezin ibili.
Zuk daduzkazun sekreto hoiek
behar ditut erabili,
benetan diot, oraindik ere
jasan ezinda nago ni.
Zu piztu gabe zerate ta ni
piztu ta bertan itzali. (bis)

Sarasua   Ni izango naiz aurrerantzean,
Sebastian, zure eredu
eta zurekin ibiliko naiz
uda, udazken ta negu.
Etsipenean ez zaite jausi,
egiten dizut erregu.
Kolore eta argietara
betaturikan gaude gu,
sentimentua ta maitasuna
hobeto ikusten degu. (bis)

Lizaso   Kezka bat daukat: etsipenean
ez ote naizen erreko...
Ez dakit ziur hil izan banitz
ez ote nuen hobeko.
Zure bisita nahiz eta ez dan
gaur neret zako kalteko,
esan didazu bizitzan zehar
zuk ni nazula gordeko
baina itsu bat nolatan hartu
neretzat itsuaurreko? (bis)

Sarasua   Itsuaurreko izango naiz, bai,
nola noa esatera:
Gu aterako gera kalera
dakiguna ematera.
Bertsotara're ederki asko
zindezke berriz at era,
gauza berriak preparatzeko
ere badago aukera,
ikuskitun bat egingo degu
Kaxianokin batera. (bis)

Lizaso   Zuk diozunez, bete liteke
ez dakit zenbat kutizi.
Nahi nuke baina ez det sinisten
ta, laguna, erakutsi.
Bizitzan nitun eskema denak
ezbeharrak dizkit hautsi,
emaztea ta bi haur daduzkat
beren aurpegi ta guzi.
Ikutu eta senti ditzaket,
zergatik ezin ikusi? (bis)

SARASUA: 25 - 23 - 25 - 24,5 - 23,5 - 23 = 144
LIZASO: 22 - 22,5 - 22 - 23 - 23,5 - 23,5 = 136,5

Anjel Mari Peñagarikano - Xabier Euskitze

GAI: Aita-semeak zarete zuek biok. Peñagarikano aita eta Euskitze hogeituro urteko semea. Aitak bere garaiari, aspalditxo, Euskalerritik alde egin behar izan zuen. Semea Venezuelan jaio eta baita hazi ere, bertan egin da. Orain aitak Euskal Herrira itzuli nahi luke baina semeak ez.

Doinua: Lurraren pean sar nindaiteke

Peñagarikano   Gazte denboran gauza askotan
nola naizen ibilia,
Francon garaiari han bagenuen
gorroto ta errabia.
Hau utzi nuen neure kuadrila
eta neure familia.
Hoitabost urte pasa ondoren
haruntz nahi nuke abia,
txoritxo batek beti maite du
bera sortu zana kabia. (bis)

Euskitze   Aita maitea, ez zaitez izan
kaxkarina ta txepela.
Jakirik azken hogeituro urtetan
etxetik kanpo zaudela.
Bizimoduak baditu hainbat
arau eta erregela.
Nik ere neure kabi maitea
badaukat bai zuek bezela,
zure kabia hura da baina
nerea Venezuela. (bis)

Peñagarikano   Mende bat bezin luze egin zait
Venezuelan urtea!
Zure arrazoi a konprenditzen det
ene semetxo maitea.
Probatu ez dunak ere ez daki
zer dan hola egotea.
Oraindik ama xaharra bizi da
samintasunez betea,
orain nahi dedan gauz bakarra da
hari musu ematea. (bis)

Euskitze   Amaz oroitzuz ezin atera
barruan daukazun harrik,
ni zure azken arrazoi horrek
nauka harritu xamarrik.
Zeure kabia maitea dezu,
ez dago esan beharrik,
baina ni penaz beteko naute
hainbat oroimen pozgarrik.
Hara joango nintzake baina
oporretara bakarrik. (bis)

Peñagarikano   Une hauetan ez noa behintzat
ni malkoak isurtzera
ta ez nuke nahi derrigorrean
semetxo bat ekartzera.
Nik esan dizut joan nahi dedala
nere amatxoren etxera..
Oporretara joan nahi zenduke
beste askoren antzera,
hainbeste gustatuko zaizu ta
bertan geratuko zera. (bis)

Angel Mari Peñagarikano eta Xabier "Euskitze"

Euskitze

Aita maitea, zeure herriak
itsuturik bizi zera,
oroimen asko bait datozkizu
bihotz xahar horren ertzera.
Baina neuk ere ez ote daukat
zure herrimin berbera?
Zoaz bertara ta bizi zaitetz
amatxorekin batera
ta urtean behin zatozte biok
neri musu ematera. (bis)

PEÑAGARIKANO: 20,5 - 22 - 23 - 24 - 24,5 - 23 = 137

EUSKITZE: 24 - 23 - 23 - 23,5 - 24 - 22,5 = 140

Iñaki Murua - Andoni Egaña

GAI A: Zuek aita-alabak zarete. Murua aita eta Egaña 12 urteko alaba. Aita alargundu berria zara zu, Iñaki. Gaur bazkal-ondoan, ezer esan gabe, zure alaba plater garbitzen hasi da.

Doinua: Aita izena kanta beharrak

Murua

Ohartu zera gure etxean
biok bakarrik gaudena,
hamabi urte bainan halere
heldua dezu barrena,
lehenbizi mahaia txukundu dezu
platerak garbi hurrena,
alabatxoa zeurekin dezu
zure amatxoren sena,
poz horri esker ahaztuko det nik
hura galduaren pena. (bis)

Egaña   Platera hotsa aldamenetik
bazkalondo an entzuna,
aita galdezka bildu zatzaizkit
horra nere erantzuna:
Hamabi urte izanagatik
badaukat nere zentzuna,
ama zanaren imajina naiz
eta bere oihartzuna,
ahal dedan eran bete nahi nuke
hark utzitako hutsuna. (bis)

Murua   Hark utzitako hutsuna hura
hasi ziteken haunditzen,
haren goxoa, begirakuna,
inun ez ditut aurkitzen
baina alaba, fin ari zera
gure ontziak garbitzen.
Lagundu asmoz, hau pentsatuaz
aulkiti ari naiz jeikitzen:
Zu holakoa ez bazinake
ez neukan errez bizitzen. (bis)

Egaña   Txandarra neukan garbia eta
gainetik jarri mantala,
bizimoduai xuxen eustea
degu orain zerbitzala.
Nere ondoan hemen naukazu
horixe da printzipala,
nere helburua hiru hitzetan
hor dijoa nola hala:
Nere indarrak zure malkoak
estalarazi ditzala. (bis),

Murua   Bihotza daukat minez ximela,
                                  aurpegian gailen pena,
                                  eskerrak zuri, malko hezeak
                                  xukatzen ari naizena.
                                  Zuri begira alaitasunez
                                  bete da nere barrena,
                                  lagun zaidazu urrats ematen
                                  mundu zail hontan barrena,
                                  hori litzake zure amarentzat
                                  omenaldirik onena. (bis)

Egaña   Ustegabeko istripu baten
                                  ama joan urrutira
                                  baina bizitzak lehengoan darrai
                                  ta horreinbestean, tira..
                                  Oraindik ere ez da itzali
                                  familiaren ditzira,
                                  zeru goitikan gure amatxo
                                  hortxe daukagu begira,
                                  ontzik garbitzen ikusten nau ta
                                  iriparrezka ari da. (bis)

MURUA: 21 -22 - 21 - 23 - 23,5 - 22,5 = 133

EGAÑA: 24 - 23 - 22,5 - 23,5 - 24 - 22,5 = 139,5

ZORTZIKO TXIKIAN LAUNA BERTSO

Sebastian Lizaso - Martin Rezabal "Olaso"

GAA: Aita-semeak zarete zuek, aita Sebastian, hoge urteko semea berriz Olaso. Biok elkarrekin bizi zarete. Aitak badu maitale bat noizean behin etxera etorri ohi dena. Gaur aita oharatu da semeak maitaleari ez diola begirik kentzen.

Doinua: Kantatzera nijo

Lizaso   Seme, hitzegin nahi det
                              nik orain zurekin,
                              ikusi bait nauzu ni
                              maitalearekin.
                              Nunbait inbiriz zaude
                              ta sufritu ezin.
                              Hiru lau izan nitun
                              hoge urterekin. (bis)

Olaso   Aita zaharrak dauk ana
                              aurpegi gehiegi.
                              Zer maitale polita,
                              gorputz ta aurpegi!
                              Ni berari segika
                              mingain eta begi.
                              Semeak badaduka
                              aitak aina premi. (bis)

Lizaso   Premia duela ta
                              besteren aitzaki,
                              erdi lotsatia da
                              hala erabaki.
                              Honen berri oraindik
                              amatxok ez daki,
                              mingaina ta eskuak
                              geldirik eduki. (bis)

Olaso Zelebrea da hemen
jari dan ez-baita,
honek emakumeak
beti ditu maita,
ni berriz lotsatia
naiz ta hala nahita,
Lizaso ez det izango
egitazko aita. (bis)

Lizaso Nahiz kanpoan ibili
zezen baten pare,
etxeko lanak beti
kunplitu dotore.
Zuk ez baldin badezu
nahi aina balore,
nik bilatu beharko
zuretzako ere. (bis)

Olaso Honen arrazoiekin
ni izarditan blai!
Semea bera ere
hortako bait da gai.
Aita, ez naiz egongo
horretan zure zai.
Zuk usatutakorik
semeak ez du nahi. (bis)

Lizaso Eskeintza ezeztu dit,
ezin galerazi,
bestek erabiliak
ez du egin grazi.
Semea, jolasean
nik behar det hasi.
Begiratu zazu ta
lanean ikasi. (bis)

Olaso   Aita semean alden
nola dan lasaia,
urrutitik hartzen du
neskatxen usaia,
lotsagarri honek parrez
daduka herria.
Hoi neretzat utzi ta
bilatu berria. (bis)

LIZASO: 26 - 26,5 - 25,5 - 27 - 28,5 - 30 = 163,5
OLASO: 27 - 28 - 26,5 - 28,5 - 28 - 30 = 168

Mikel Mendizabal - Jon Sarasua

GAA: Zuek biok Gipuzkoako txapelketan parte hartu duzuen bi bertsolari zarete. Zu, Mendizabal, epaimahaiko batengana oilasko pare hartuta joan zara. Han, noik irekiko atea eta, Sarasuak ireki dizu, alajaina!

Doinua: Nere senarrarekin

Mendizabal   Txapelketako biok
eman gendun hitza
eta nik epaimahaia
nahi nuen zerbitza.
Atea iriki ta
hau da zorigaitza!
Aizazu, Sarasua,
hemen zer zabilta? (bis)

Sarasua   Rufinoren lurretan
dabil txitxarea
baina ni ere ez naiz
mugitu gabea,
Rufinon sobornoak
badauka jabea
eta gorde ezazu
oilasko pare. (bis)

Mendizabal Lehengoan Ru finokin
nuen nik hitzegin
eta errejimena
nahi duela egin,
hargatik zerbitzatz
saia naiz ahalegin,
belodromora sano
gaur etorri zedin. (bis)

Sarasua Juradutan badaude
mila gizon mota
ta zuk batzuk hartzea
neri ez zait inporta.
Izazpirekin beraz
oilaskuak bota,
Bizargorrikin ere
egonda nago ta. (bis)

Mendizabal Biok txapelketako
etsai eta lagun
ta kanpoko etxean
eginak ezagun.
Galdetu nahi nizuke
eta zuk erant zun:
Jakin nahi nuke zuk zer
ekarri diezun. (bis)

Sarasua Opariz jarri naiz ni
bi hoi en mirabe,
zer ekarri diedan
ez esanda hobe...
Hiru faboritoak
bai daudela trebe!
Sobornatzen dituzte
ezer eman gabe. (bis)

Mendizabal   Hiru faboritoek
hainbat kategori,
hortan jendea zaigu
kontuan erori.
Sobornotikan hoiek
bait dabilta lori,
guk ere badaukagu
eskubide hori. (bis)

Sarasua   Sobornatzera joanda
a ze disgustoak!
Ia finkatuta zauden
bi hoien gustoak.
Epaimahaikoak dira
eoskor askoak
eta jango ditugu
biok oilaskoak. (bis)

MENDIZABAL: 27,5 - 27 - 26,5 - 28 - 27,5 - 30,5 = 167
SARASUA: 29 - 28 - 27,5 - 30 - 29 - 30,5 = 174

Mikel Mendizabal eta Jon Sarasua

Andoni Egaña - Xabier Euskitze

GAI: Zuek biok kartzeleroa eta preso a zaituztegu. Egaña preso a eta Euskitze kartzeleroa. Kartzelako zeldan Montekristoa erretzen ari zen Egaña eta bere Celtas paketea eskuan duela hor etorri zaio Euskitze kartzeleroa eta sua eskatu.

Doinua: Kantatzera nioa

Egaña   Iriparre maltzur bat
egin dit lehenbizi,
gero sua eskatu
neri bizi-bizi.
Urtean zehar badu
hamaika malezi,
sua emateik ere
ez luke merezi. (bis)

Euskitze   Ni beti ibiltzen nauk
hire inbiritan,
hik puruak ez dituk
erretzen gutxitan
eta Montekristoak
zortitik zazpitan.
Noiz kristo etorri zaik
Lizaso bisitan? (bis)

Egaña   Lizasoren lagun a
naizela nabari,
hari esker badauzkat
puruak ugari.
Hik begiratzen diok
heure nominari,
pururik ez badauk ak
izorratu hadi. (bis)

Euskitze Preso hau da erabat
zerri ta urdea,
kartzelero xahar honi
ahotik lerdea.
Trukean premio bat
bazeuk at ordea,
laister pasako diat
rebista berdea. (bis)

Egaña Truke bat proposatu
bere kara alaiz,
ezetz esateko're
orain nago garaiz,
Lizasoren bisita
edukitzen det maiz,
Euskitzen aldean
primeran bizi naiz. (bis)

Euskitze Kontu xeibre asko
gure historian...
Noiz arte biziko naiz
besten inbirian?
Su eske etorri zait
kartzela erdian.
Su emango nioke
baina ipurdian. (bis)

Egaña Funtzionaria da ta
ez du lagunikan,
honek ez du pasatzen
une lagunikan.
Ez det pentsatzen suerte
ona dezunikan,
ez nuke nahi holako
askatasunikan. (bis)

Euskitze   Kartzela zikin hontan
bera da nagusi,
hemen dabil Cubako
puru eta guzi,
holako presorikan
ez det maiz ikusi,
Amedo bera ere
ez da hola bizi. (bis)

EGAÑA: 28 - 26 - 28 - 28 - 29 - 30 = 169
EUSKITZE: 28,5 - 28 - 31 - 30 - 29,5 - 30,5 = 177,5

Anjel Mari Peñagarikano - Iñaki Murua

GAI: Peñagarikano, amona xahar bat zaitugu eta Murua beriz gazte pasota bat. Amona xaharra badoa Donostiako Abenidatik bastoia lagun duela tirriki-tarraka. Bere ondotik pasota gazte hau pasatu da buruan irrati kaskoa jantzi ta saltoak eginez eta hala esan dizu: "Martxa martxa! A mona!"

Doinua: Kantatzera nijo

Peñagarikano   Amonak aurpegia
ez dauka leguna.
Guztiz aldatu zaigu
raza euskalduna!
"Martxa martxa!", esanez
mutil kaskoduna.
Zu zera hemendik martxa
egin behar duna. (bis)

Murua   "Bakmanak" buruan da
daramat trotea.
Amona xahar bat aurrez:
Ez dago betea.
Nahi nuke atzetikan
kuerda ematea.
Pilak falta al zaizu
amona maitea? (bis)

Peñagarikano   Kaletik egin nahi nun
paseo ta jira
eta etorri naiz ni
betiko tokira.
Gaztea, nere pilei
al zaude begira?
Zure pilak'e noizbait
fundituko dira. (bis)

Murua   Zu bai zaudela goitik
funditzen hasita!
Gazttxera egizu
lehen bait lehen bisita
ta zatoz hondartzara
aitona utzita,
bapo pasako dezu
tanga bat jantzita. (bis)

Peñagarikano   Donostian ote da
mutil hau jaioa?
Rocka entzunez dago,
ez da hain iaioa,
haizea kaskotikan
gora du jioa.
Tanga zerorrek jantzi
txoro arraioa! (bis)

Murua   Poltsikutik eskuan
hartu det kartera,
handik txina txiki bat
aurrera atera.
Goazen dantzalekura
dantza egitera,
kalada bat jo eta
animauko zera. (bis)

Peñagarikano   Amona bastoiekin
hain da gauz normala
bainan gaztetxo hau gaur
ez da naturala,
kaladaren kontuak
nola edo hala:
nik kalatutzen dizut
txoroa zerala. (bis)

Murua   Erantzi du boltsoa
ta bastoia behean,
atzetikan korrika
harrapau nahiean,
hitz ere ez du egiten
normalidadean,
nolakoa ote zan
nere edadean... (bis)

PEÑAGARIKANO: 29 - 29 - 31 - 32 - 30,5 - 31 = 182,5
MURUA: 25 - 26 - 27,5 - 28 - 28 - 30 = 164,5

KARTZELAKO LANA

GAI: Zu, ilunabarrean amari musu emanda zeure autoan atera zara festara, ordubiak alderako itzuliko zarela esanez. Une honetan goizeko seiak dira. Orintxe gogoratu zara amari emandako hitzaz. Zauden egoeran zaudela, zeu zauden tokitik hiru bertso.

Sebastian Lizaso

Doinua: Bizia ez da nehoiz egoiten
Neurria: 14ko Haundia

Ama, etxetik aterea naiz
lagunengan a joateko,
musu bat ere emana dizut
zu patxaran egoteko.
Nik banekien nere hitzikan
ez nuela gaur beteko,
sasoian nago parrandarako
gaur ere borondateko,
festak dira ta aprobe txatu
nik ez ote det hobeko?
Neska bat lagun gaur egina det
suerte a dedalako,
holako gutxi izaten ditut
eta saiatu beharko. (bis)

Ama, zurekin oroitua naiz
unerik goxoenean,
zure laztana bururatu zait
beste baten laztanean.
Neska-mutilak hementxe gaude
zorioneko planean
elkarri goxo-goxo helduta,
elkarren aldamenean.
Nahiz eta jakin pena dezula,
konpon leike azkenean.
Etxeratzean esango dizut
nik amatxo zuzenean.
Zedorrek berd in egingo zendun
gaztea zinadenean. (bis)

Lehen esan dizut, semea dago
oraintxe sasoiz beteta.
Maitasuna're ezin eduki
beti zuretzat gordeta,
neska honekin nik darabilkit
bajina bat berriketa.
Berandu baina iritsiko naiz,
badut horretan arreta
eta amatxo ez zaitez jarri
orain jenioz erreta,
ni ikustean argituko da
ilun daukazu kopeta,
barkaziorik ez det eskatzen,
ez naiz damutuko eta. (bis)

22-21,5-21 -23,5-24-23 =135

Mikel Mendizabal

Doinua: Neskazaharrak eta apaizak
Neurria: Berzia

Afaldu eta atera nintzan
autoarekin gidari
eta bertsoak kantari.
Lagun batzuekin elkartu eta
gau osoan ibiltari. (bis)
Ederki asko pasatu degu
eta hori da nabari.
Bi begiak dauzkat argi,
erlojuari begiratu ta
goizeko seirak ageri,
une honetan konturatu naiz
zer esan nion amari. (bis)

Sasoia degu ta umorea
kalean erakusteko,
barrua horren eskeko,
nahiko motibo izana ditut
alaitu eta pozteko. (bis)
Bainan gaixoak zer arrazoi du
nik modu hontan uzteko?
Hain egoera tristeko,
zenbat zalantza ta zenbat kezka
bateko eta besteko...
Mingainak ez du hitzik izango
denak adierazteko. (bis)

Lagunak utzi dauden bezela
eta ahalik azkarrena
juatea det onena.
Neuk ere kezka pranko badaukat
nere bihotzan barren a. (bis)
Ama gaixoa daukat gogoan
han zai-zai eongo dena,
emango al dit barkamena?
Hutsegite hau estalitzeko
egingo diot ahal dena
ta hitz ematen dut, formalagoa
portatuko naiz hurren a. (bis)

Martin Rezabal "Olaso"

Doinua: Mutil koskor bat itsuaurreko
Neurria: 10eko Haundia

Musu emanda ilunabarren
neure kotxean nun monta,
xelebrea da seme xixtrinak
orain azaldu dun nota,
ordubitako joango dala esan
eta sei ta erdiak jota!
Arren, amatxo, gaurkoangatik
ez nazazula gorrota,
lasai lo egiten jarraitu zazu
ni oso ondo nago-ta.

Nere amari izana diot
lehen'e hainbat amodio
eta gaixoa hor egongo da
nere zai sutan serio.
Holako ama batek etxean
gutxi nola ez dun balio,
nere zai oihan eskinan esei
da egoten da propio.
Lehen'e disgusto franko eman dizut
eta gaurkoan bat gehio.

Mutil txintxoia eta formala
izana naiz orain arte
ta esandako ordurik ere
azkenen ezin det bete.
Txapelketa bat sortu zala ta
nabil aterikan ate,
dudarik gabe bertsolaritzak
amatxontzat dakar kalte,
lagun txarrakin sartu naiz eta
hauek izorratu naute. (bis)

Jon Sarasua

Doinua: Maitasuna da bizi izateko

Neurria: Berezia

Ama, badaukat historitxo bat
eta zuk ezet z sinetsi.
Zuk badakizu neska kontuak
badula zenbait garrantzi,
zein erabe ta torpea naizen
orain ezin degu ahantzi,
baina gaur det hitza hautsi,
dut formalidade gutxi. (bis)
Neska batekin nago kotxean
musukatu ta igurtzi,
aukera bat behin izango nun da
pasatzen ezin nun utzi. (bis)

Orain artean nere lagunek
egiten zidaten burla:
"Bertsotan nahiko iaioa haiz hi
baina neskatan ahula."
Barkatu, ama, gaur tokatu zait
egokiera mardula,
ez nun usteko sekula
parada izango nula. (bis)
Eta badakit aurreantzean,
ama, jakingo dezula
zure betiko mutil txikia
gizon bihurtu zaizula. (bis)

Doinua: Sastarretik hasita

Neurria: 8ko Txikia

Luzitzeko egin dut
makina bat saio,
hau txapelketa bat da
eta zer arraio!
Ama, etxera joatea
zuk zenduke nahio,
gaur ez naiz jua eta
zer egingo zaio...

22,5 - 19,5 - 21,5 - 22 - 24 - 23,5 = 133

Andoni Egaña

Doinua: Lehió ertzetik entzun dezaket

Neurria: Berezia

Garai a pasa eta damutu
hauxe da hau parabol a!
Festa kontuan beti izan det
maisutasun ta eskola,
juizioaren gainetik daukat
nunbait festaren eskola.
Nere amatxo pottola
jakinikan gaur dagola (bis)
histeriaren azpikaldean
eta malko dariola,
barkaziorik ez det merezi
inundik ere inola. (bis)

Errepidean izotza dago
ta belardietan ihintza,
egunsentiak eskeini digu
lehenengo eguzki printza.
Ia oraintxe galdua daukat
nere kotxearen giltza,
estutu zait bihotz mintza,
gazteok hola gabiltza. (bis)
Inundik ere ez det kunplitu
zuk jarritako baldintza.
Barka zaidazu, gaztea naiz ta
holakoa da bizitza. (bis)

Lau ordu luzez igarota da
zuk jarritako denbora,
hanka sartzeaz konturatu naiz
hanka sartuta gerora,
barkamen eske umil ta txintxo
etxeratu beharko da,
hola ez goaz inora,
ama sustotik sustora. (bis)
Zure semea bizi da eta
ez zaitezela aztora,
oraindik ere sano nago ta
horreinbestean gustora! (bis)

Anjel Mari Peñagarikano

Doinua: Maitasuna da bizi izateko
Neurria: Berezia

Musu bat eman ta sukaldean
geratu da isil-isil,
gizarajoak pentsatuko du:
"Semea nun ote dabil?"
Gure etxean gu bost gerade,
neska bat eta lau mutil.
Bizitzak zenbat maratil...
Gaixoa ez dago trankil. (bis)
Ene amatxok pentsatuko du
ni istripuz naizela hil,
ajola haundirik neri ez zait behintzat
neu ondo baldin banabil. (bis)

Gizarajoak zai egiten du
minutu eta segundo,
ez du usteko neu nabilenik
espero nun bezain ondo,
ni bezelako parranderorik
ez bait da sortu egundo,
nik dantzatzen det fandango,
rock and rolla eta tango. (bis)
"Ene Anjel Mari seme bihurria",
harek ez al du esango?
Residentzian gaixo egotea
ez zan hobea izango. (bis)

Etzetik irten ordubitako
beriz itzultzeko planez,
orain zertxobait egin behar det
amatxoren oroimenez.
Aste guztian ni aspertzen naiz
neure bertso eta lanez
ta parrandero naizenez
nik lo lasai astelehenez, (bis)
baina nerekin hogeituroko
neskatxa bat daukadanez,
nik telefonoz deituko diot
ondo nagola esanez. (bis)

*Jon Sarasua eta Andoni Egaña. Bukatu dituzte beren lanak.
Errepassoareen ordua nonbait...*

Xabier Euskitze

Doinua: Sentimentua sartu zitzaidan
Neurria: 10eko Haundia

Behin lantegian entzun ondoren
sirenen azken txaloa,
tarteka behintzat topatzen degu
parrandarako zuloa.
Ama gaixoak arrazoi osoz
bazuen errezeloa,
berandu samar joango ote den
seme kaskarin leloa.
Zer eskubidez gal erazten det
ama kuttunaren loa? (bis)

Koitadu harek badu semea
jasateko aina kemen.
Orain gogoan edukiko nau,
ez al da nahiko nabarmen?
"Goiz joango naiz", hitz eman eta
goizeko seietan hemen...
Izan behar nuke bere saminaz
ohartzeko hainbeste sen.
Sufimentu hortaz ezin ohartu
neu hortik pasa baino lehen. (bis)

Zeure semea ohean lotan
izango zenuke pozik
baina nik ez dut kontutan hartzen
ingurukoen bihotzik.
Zure semea kaskarina da
inuzentea ezezik,
alajainkoa! nola atera
hain jokabide narratsik,
baina kontua ez da ordua
txintxo ibiltzea baizik. (bis)

Xabier "Euskitze" azkeneko eginahaletan.

Iñaki Murua

Doinua: Leiho ertzetik entzun dezaket
Neurria: Berezia

Orain artean txintxo bete det
beti amaren esana
bainan gaurkoan parrandarako
nuen eundoko afana.
Gogo bizitan ailegatu naiz
nere koadrilarengana,
parrandan iluntza dana,
umorezko harremana. (bis)
Ta une hontan konturatu naiz
goizeko seirak dirana,
dagoeneko nola ote dago
nere amatxo laztana? (bis)

Parranda biziz iluntza dana
hor ibili naiz jo ta su,
batzuei lagun egiten nien
beste batzuei enbarazu,
pozikan asko ibilia naiz.
Ama, aren egin kasu!
Begietan hainbat lausu,
ez naiz gauza hauetan maisu. (bis)
Hamabietan gero arte esanda
eman dizut hainbat musu,
gero hau egin ta hala ere
horrenbeste maite nauzu! (bis)

Lagun artean oso gustora
ibilia naiz agian,
dotore nengon, neri begira
bazegon hainbat begi han.
Azken erako neskatx lagun bat
eskuratzeko zorian,
ilusioen gurdian,
erdi erotu agian... (bis)
Ta bitartean ama sufitzen,
hara gauzak nola dian!
Monumentu bat egingo dizut
nere bihotzan erdian. (bis)

21,5-21 - 20,5-21,5-25-22= 131,5

SAILKAPENA

Txapelketarako baliagarria zen saioa amaiturik eta epaimahaiak emandako puntuak batu ondoren, hau izan zen sailkapena:

Sailkapena	Bertsolaria	Puntuak eta
Txapelketa	PEÑAGRICANO	708,5
2	EGAÑA	706,5
3	EUSKITZE	698
4	SARASUA	696
5	LIZASO	690,5
6	MURUA	685,5
7	OLASO	671,5
8	MENDIZABAL	669,5

SARI BANAKETA ETA AGURRAK

Doinu ekarpen aberatsen a egindako bertsolari ari dagokion saria, Joanito Dorronsoro eta epaimahai aren erabaki z, Mikel Mendizabalek irabazi zuen.

Ondoren, zortzi finalistek, zortzigarrenetik lehenengora saria jaso ahala, agurra kantatu zuten:

Doinua: Haur eder baten bila
Neurria: 8ko Txikia

Mendizabal   Sariak heldu dira
azken konpasean,
puntutan gelditu naiz
nahikoa atzean.
Titulu bat jaso det
doinuen klasean,
hau ere ez da txarra
besterik ezean. (bis)

Doinua: Jesus maitea zan
Neurria: 8ko Txikia

Olaso   Hoinbestez bukatzen da
bertsoen jolasa,
barkatu egin badet
saioa eskasa;
lasaitu zait burua
baita ere arnasa,
eskerrik asko, agur,
festak ondo pasa.

Doinua: Zer da gaur Donostian
Neurria: 10eko Txikia

Murua   Hainbestez bukatu da
hemengo burruka,
batzuek parrez, bestek
malko denak xuka.
Alperrik aritu naiz
amari musuka,
alperrik ein dezue
aupa eta aupa!
Peña amona xaharrak
dauka horren kulpa. (bis)

Doinua: Bizia ez da nehoiz egoiten
Neurria: 10eko Haundia

Lizaso   Agur entzule ta Gipuzkua,
bukatu degu azkenik,
behar bezela bete ez arren
agindu diguten lanik.
Sariak sari, bazkaritara
juan nahi nuke hemendik,
gosaria ere kaxkar samarra
goizean egin bait det nik,
ez bait nekien estuasunak
gosea sortzen zuenik. (bis)

Doinua: Antton eta Maria
Neurria: 10eko Txikia

Sarasua   Peñak parre egin du
ta inork ez negar,
zuengandik gaur jaso
dugu nahiko indar.
Failotxo bat egin dut
nik kartzelan zehar,
nahiz eta jende batek
gaizki dezaken har,
dena serioegi
ez da hartu behar. (bis)

Doinua: Nagusi jauna hauxe da lana
Neurria: Berezia

Euskitze   Goia ta behea hurbil zen arren
askotan bezela gaur hirugarren.
Peña laguna degu txapeldun,
ea guztiok txalotzen degun,
pentsa sekula
ez ahazteko festa degula.
Agur, entzule, bejondaizula!

Doinua: Antton eta Maria
Neurria: 10eko Txikia

Egaña   Gaur ni ez noa triste
egia esanda,
gaurko hontan txapeldun
lagun bat izan da.
Gaur bai poltsa beroaz
jo nauela, danba!
Hire ohorez zi ak,
Virgo Veneranda!
Pozik nago txapela
amonai emanda. (bis)

Imanol Lazkanok, Euskal Herriko Bertsolari Elkarteko
Lehendakariak, Andoni Egañari bigarren saria eman eta gero
bertso hau kantatu zuen:

Doinua: Aita izena kanta beharrak
Neurria: 10eko Haundia

Lazkano   Hamar bat mila bertso maitale
hemen elkartu gera gu,
telebistatik beste berrehun bat
kontatu genitzazkegu,
baratz honentzat ongarri eske
alperrik zenbat erregu...
Halaz ta guzti etorkizuna
seguru ikusten degu,
goitik euririk ez dator baina
sustraiak heze ditugu. (bis)

Azkenik, ordura arte Gipuzkoako Bertsolari Txapelketako txapeldun izan zenak, Txomin Garmendiak, Peñagarikanori txapela jarri eta honek bere agurra kantatu aurretik ondoko bertsoa bota zuen.

Doinua: Iparragirreabila dela
Neurria: Berezia

Garmendia   Hara zuk, Peña, jaso dezun
goien-goieneko maila,
Anoetatik Donostiraino
txapel haundiaren bila,
gorde zazu luzaro,
buru onean dago.
Zorion da esker mila,
euskerara eta bertsolaritzan
babesa izan dedila!

Doinua: Santa Barbara zure bizitza II
Neurria: 8ko Haundia

Peñagarikano   Eman didate, nori eskeini?
Badet i stilu ugari:
seirak bitarte zai egon diran
aitatxo eta amari,
berdin senide eta lagunei,
berdin honi eta hari,
eta azkenik belodromora
hurbildu zeratenori.
Ez da nerea, zuena baizik,
ene txapeltxoa tori!

*Txomin Garmendia eta
Angel Mari Peñagarikano*

"Eman didate, nori eskeini?..."

Imanol Lazkano, EHBE-ko lehendakaria, saria ematen Andoni Egañari.

"... gaur bai poltsa beroaz jo nauela danba..."

Doinuak

Mikel Mendizabal "doinu aportazio aberatsena" egiteagatik jasotako sariarekin.

Euskal Herriko azken txapelketako libururako egin nuen eran, Gipuzkoako honek ere doinu arloan eman digunaren azterketatxo datorkizu hemen, irakurle, doinuen eraskin honetan. Nere zenbait oharpen eta gogoeta egin ondoren, doinu guztien zerrenda eta gero ekarpen berriak solfeo z idatzirik ipini ditugu liburuaren atzekalde honetan.

Doinu erabilienak

123 doinu desberdin erabili dituzte bertsolariek txapelketako hamabi bertso saioetan, era honetan banaturik:

Zortziko txikikoak	35
Zortziko handikoak	43
Hamarreko txikikoak	10
Hamarreko handikoak	10
Bereziak	25

Hauetako zeintzu izan diren erabilienak bertsozaleari interesatzen zaiolakoan, eta orain arteko liburuetan horrela egin ez badugu ere, doinu bakoitza txapelketaren zehar zenbat aldiz edo zenbat ariketa desberdinetan erabili duten adieraziaz zenbakia ipini dut zerrendako doinu deitura bakoizaren jarraian. Gaurko joerak nondik nora dabiltzen hortxe ikusten da garbien. Anje Duhalde kantariaren "*txoriak eta txoriburuak*" delakoa izan da txapelketa honetako doinu nabarmenena -37 ariketa desberdinetan erabilia-. Askok da hori, doinua oraindik ez dela argitaratu zaharra jakinda gainera. "*Anje Duhalde, Xabier Amurizaren kantari*" izeneko disko-kasetean plazaratua, bertsolarien oso gustoko suertatu da. Eta

baita disko bereko *"agur sagar beltzaran"* ere, hau hamarreko txikikoa eta X. Amurizak asmatua. Zortziko handikoen sailean jarraituz, S. Lizasok azkeneko txapelketa nagusian plazaratu zuen *"arratsaldeon lehendabizitik"* izeneko dator ondoren erabiliene zerrendan. Doinu berria hau ere eta bertso munduan indarrean dabilena gaur egun, eta gero klasikoak datoz: *"Santa Barbara zure bizitza (II)"*, *"eguna pasa nekean eta"*, orain arteko txapelketetan ia erabili gabeak biak, eta bestalde *"Balentin Berriotxoarena"* eta *"Pello Joxepe"*, modatik pasatzen ez direnak, baina aipatzekoa da agian *"loriak udan"* edo eta *"Salbatoreko ermitan"* bezelako doinuak behin ere ez entzutea txapelketa osoan. Zortziko txikien sailean Kaxianoren *"kantatzera nijoa"* doinuak darrai oraindik gailurrean, zenbait bertsozaleren belarrientzat jada aspergarri gertatuaren. Garai batean, Gipuzkoan behintzat, hamarreko txikian ia doinu klasiko bakarra zebilela esan genezake, *"lagundurikan denoi"* izeneko; bada doinu hori erabat desagertu da azken urteotako txapelketetako zerrendatik. Hamarreko handian Amurizarenak dabilta nagusi *"mutil koxkor bat"* klasikoa lagun dutelarik, eta Iparraldeko bi doinu datoz poliki poliki goraka: *"lurraren pean sar nindaiteke"* eta *"bizia ez da nehoiz egoiten"*. Eta azkenik bizpahiru aipamen labur doinu berezien sailari, edo hobeto esanda, multzoari buruz: ez dela "bederatzi puntukorik" batere erabili; dantza mundua eta bertsoena elkarrengandik hain hurbilekoak izanik trikitiako doinuak ekartzeko bi bertsolari albizturtarrek -Telleria eta Peñagarikano- batipat duten joera aipagarria; eta berrikuntza gehienak eta nabarmenenak berezien multzo honetan gartzelako gairako izan ohi dirala, puntu askoko doinuak bertsolariak bere teknika aberatsa erakutsiaz entzulegoa erakartzeko plazaratu ohi duen alegia. Peñagarikanoren *"maitasuna da bizi izateko"* izenekoak izan du harrerarik onena aurtengoan.

Berrikuntzak

Ekarpen berrietarako, iturri desberdinez baliatu dira oraingoa ere bertsolariak: gaurko musikariak, eta herriko zenbait kantu eta kantutegi tradizionalak. Zentzu zabal honetan esan genezake 24 doinu berri erabili direla ospakizun honetan, zerrendan letra bere-

ziz ikus ditzakezunak hain zuzen. Horietako 15, orain arte solfeo z inon idatzi gabeak, solfeora neuk transkribaturik, hor dituzu ba-koitza bere argibideekin lantxo honen jarraian. Bertsolariek kantu-tegi tradizionaletik edo plazaratu dituzten gainontzekoak berri z ez ditut solfeoz transkribatu, guztiok espero dugun doinu bilduma laister argitaratuko den esperantzan; edozein moduz ere ondorengo hauexek dira solfeo z idatzi ez ditudan ekarpenak:

Aita San Antonio	Jon Sarasuak
Anderea gorarik	Aitor Sarasuak
Hara andregai bihotzekoa	Euxebio Igarzabalek
Itziarren semea	Mikel Mendizabalek
Jesus maitea zan	Martin "Olaso" k
Kintak jarrita ondorenean	Mikel Mendizabalek
Neskazaharrak eta apaizak	Mikel Mendizabalek
Oi amodio berri gartsua	Aitor Sarasuak

Hona bada hemen Gipuzkoako Txapelketa honek doinu arloan ekarri digunaren ikuspegia. Gaurko bertsolaria zertan dabilen eta aurrera begira zein joera ote dituen usmatzeko parada egokia ematen digute era honetako gertakizun kulturelek.

Joanito Dorronsoro

DOINUEN ZERRENDA

I. ZORTZIKO TXIKIKOAK

Izena	erabilia
1.- <i>Aita San Antonio</i>	1 aldiz
2.- <i>Anderea gorarik</i>	2
3.- Aranora joanda (sast arretik hasita)	4
4.- <i>Arrautzak ere ditut</i>	1
5.- Bateltxoak kulunkaz	2
6.- Bautista Basterretxe	11
7.- Dama gazte xarmant bat	6
8.- <i>Etzait asko gustatzen</i>	1
9.- Gazte gaztetatikan	1
10.- Gu gera Euskadiko	1
11.- <i>Hainbat aldiz etxean</i>	1
12.- Haizeak bidali du	2
13.- Hamar urteko nintzan	5
14.- <i>Hau entzunda berotu</i>	1
15.- Haur eder baten bila	1
16.- Igaran egun batez	3
17.- <i>Jesus maitea zan</i>	2
18.- Kantatzera nijoa	30
19.- Lurren dena dabil	5
20.- Mando baten gainean	9
21.- Maritxu nora zoaz	2
22.- Markesaren alaba	2
23.- <i>Mi aitite erlojero</i>	1
24.- Minberatu zaizkizu	5

Izena	erabilia
25.- Nere senarrarekin	1 aldiz
26.- Neskazar bat tentatzen	2
27.- Nigarrez sortu nintzen	6
28.- Oilarra kukurruka	2
29.- Orain hasi bihagu	2
30.- Orioko balearena	1
31.- Praixku Galtzarreta (egun batean joan zan)	1
32.- Triste bizi naiz eta	2
33.- Xarmangarria zira	
34.- <i>Zergatik oraindikan</i>	1
35.- Zibilak esan naute	1

II. ZORTZIKO HANDIKOAK

36.- Adiskidea Andoaindikan (hamaika hola erdipurdiko)	7
37.- Aita Jainkoak egin banindu	1
38.- Andre Madalen, Andre Madalen	4
39.- Ari naizela, ari naizela	3
40.- Arratsaldeon lehendabizitik	22
41.- Balentin Berriotxoaren a	10
42.- Basatxoritxu moko luzea	2
43.- Beste bateko inularrean	2
44.- Beti penetan, beti penetan (hamaika aldiz)	4
45.- Bihotz gureko Tolosa zaharra	1
46.- Dama askoren engainag arri	2
47.- Eguna pasa nekean eta	11
48.- Egun lanerat abiatu zai	1
49.- Emazte baten bihotz xamurra	1
50.- Erreguetan ari nintzala	5
51.- Frantses euskaldun bat etorri zait	2
52.- Gaiso nengoen joan den aspaldian	1
53.- Galderatxo bat egin didazu	1
54.- Garai bateko baserritarra	2

Izena	erabilia
55.- Gazte denboran sasoi eta	4 aldiz
56.- Goizean goizik jeiki ninduzun	3
57.- Haize hegoak hurbiltzen ditu (egun berezi bat gaur)	3
58.- <i>Hara andregai bihotzekoa</i>	1
59.- Hara nun diran, mendi maiteak	7
60.- Hautxo txikia negarrez dago	1
61.- Hirurogeita beatzi urte (utziatzute pakean)	2
62.- Hormatxoriak negu gorrian	1
63.- Kantore berri xarmant batzuek	2
64.- <i>Kintakjarrita ondorenean</i>	1
65.- Nahiz ta hiltzea derrigorra den	1
66.- Nere gogoa egan dijoa	1
67.- <i>Oi amodio berri gartsua</i>	1
68.- <i>Oilaskoi esker eginak ditut</i>	1
69.- <i>Orain bertsoan hasi nahi nuke</i>	1
70.- Pello Joxepe tabernan dela	10
71.- <i>Santa Barbara zure bizitza (II)</i>	12
72.- Sekula ez da sartu izandu	3
73.- Sorlekua utziz gero	2
74.- <i>Txoria eta txoriburuak</i>	37
75.- Uso zuri bat inguratu zait	5
76.- Zazpi aizparen gai den oihala	1
77.- Zeru altuan zegoen jaunak	3
78.- Zuk badakizu gure txikia	1

III. HAMARREKO TXIKIKOAK

79.- <i>Agur sagar beltzaran</i>	6
80.- Ai gure antzinako	18
81.- Aita asmo hartu det	1
82.- Antton eta Maria	14
83.- Espainian behera	1
84.- Ez dakit txapelketa edo	1

Izena	erabilia
85.- Hamalau heriotzen a	5 aldiz
86.- Lagundurikan denoi (II)	2
87.- Motibo bat nigana	1
88.- Zer da gaur Donostian	1

IV. HAMARREKO HANDIKOAK

89.- Aita izena kanta beharrak	25
90.- Bizia ez da nehoiz egoiten	8
91.- Gure munduko bizimodua	1
92.- Lurraren pean sar nindaiteke	4
93.- Misiolari baten moduan	1
94.- Mundu honetan holako gauzak	10
95.- Mutil koxkor bat itxuaurreko	20
96.- Santa Barbara zure bizitza (II)	1
97.- Semaforoak gorri ta berde	5
98.- Sentimendua sartu zitzaidan	12

V. BEREZIAK

99.- Aizak hi mutil mainontzi	6
100.- Amak ezkondu ninduen	2
101.- Ambototik Gorbeara	1
102.- Bedeinkatua izan dedila (III)	5
103.- Begira nago jarria beraz	1
104.- Bukatu da bukatu da	1
105.- Dozena bat bertso berri	1
106.- Gai honek badu mamia	1
107.- <i>Gasteizko kinielan</i>	1
108.- Ia gureak egin du	1
109.- Iparragirre abila dela	1
110.- <i>Itziarren semea</i>	1
111.- Leiho ertzetik entzun dezaket	5

Izena	erabilia
112. - <i>Maitasuna da bizi izateko</i>	3 aldiz
113. - Mendingo haritza	1
114. - <i>Munduan libre bizi izateko</i>	1
115. - Nagusi jauna hauxe da lana	2
116. - Nere gorputza dardarka dago	1
117. - Neska zaharrak eta apai zak	2
118. - <i>Oltza da zabal zabala</i>	1
119. - Pozak txoratzen hementxe dago	1
120. - <i>Txapeldunak, txapeldunak</i>	1
121. - Udaletxean badut	1
122. - Uso xuria errazu	1
123. - <i>Usurbildarrei gabon</i>	1

Oharrak:

1. Doinu bakoitza Txapelketan zehar zenbat aldiz erabili den adierazten du doinu bakoitzaren ondoren ezarritako zenbakiak. "Xarmangarria zera" doinuarena ez da jari, txapelketa osoan zehar, gajartzaileek puntua ematerakoan erabili dutenean bakarrik erabili delako.
2. Doinu berriak edo eta orain artean bertsotan erabili gabeak letrabereziz idatziik daude.
3. Zenbait doinuren deiturak aldatuak daude "Txapelketa Nagusia 89" liburuaren argitaratutakoetatik. Kasu bakan hauek, ez nahastearren, lehengo deitura ipini zaio parentesi artean.
4. Ondorengo orrietan agertzen dira txapelketa honetan aurkeztu diren doinu berri eta nahiz zaharrak izan solfeoz inon argitaratu gabe dauden pentagramak. Doinu hauek Joanito Dorronsorok transkribatu ditu solfeora.

1. - ARRAUTZAK ERE DAUZKAT

A rrau tzak ere dauz kat
ka lean kol ko an
hain beste ertzain daude
gai ne ra on do an
e rre pu ta zi o a
da du kat joko an
be ro tzen zai tuztet
ta gainera do an.

Mikel Laboa kantariak "Lekeitio III" izeneko diska-kasetean **plazaratutako** doinu hau, Karlos Aizpurua bertsolariak ekarri digu bertso mundura txapelketa honetan Deba herri an egindako saioan lau oinak emandako ariketan. Zortziko txikia.

2.- ETZAIT ASKO GUSTATZEN
(Berriro igo nauzu)

E tzait as ko gus ta tzen
Ka x ka ren kon du ta
e to rri au rre ti kan
e gin du zu rru ta
ne ro nek i ku si det
ba so a hus tu ta
ta o rain he men dabil
pa pe lak gal du ta.

Xabier Letek kantatzen duen "Berriro igo nauzu" delako doinua, Mikel Mendizabalek plazaratu zigun Oiartzungo bertso saioan lau oinak emandako ariketan zortziko txikira egokiturik.

3.- HAINBAT ALDIZ ETXEAN

Hainbat al diz e txe an
e gin da na go ta
hainbat le ku tan e re
be har ko da bo ta
sa si zi ki rak e ta
sa tra ka ta o ta
de rak bo ta behar di ra
i pur di tik jo ta.

Mikel Laboaren (6) disko-kasetean datorren doinua. Altzo Txikik erabili zuen Usurbilgo saioan, lau oinak emandako ariketan. Zortziko txikia.

4.- HAU ENTZUNDA BEROTU

The image shows a handwritten musical score for the song "Hau entzunda berotu". The score is written on ten staves of music. The first staff begins with a treble clef and a common time signature (C). The lyrics are written below the notes. The lyrics are: Hau en tzun da be ro tu, zait ne ri ar na sa, mai ta su na re kin gu, sa rri ge ra pa sa, ba tzu tan o hi de gu, hain bi hotz es ka sa, ta mai ta su na ez da, se ku la jo la sa.

"Joselu anaiak" kantari napparrek beren azken diskan **kaleratu berri** diguten doinu hau, Juan Ramon Gerrikok erabili zuen Antzuolako saioan lau oinak emandako ariketan. Zortziko txikia.

5.- MIAITTE ERLOJERO

Miai ti te er lo je ro
mi ti a jos tu na
mi her ma no mi sio ne ro
con mi go ca sa te
ai mi rame gai xu ak
e rantzun za zu te
zer ta ra ko ho ie kirr
ez kontzen ze ra te.

Jose Luis Urdangarin bertsolari hemaniarrak Usurbilgo saioan erabili zuen agurra kantatzerakoan. Duela lauzpabost urte Azkoitia herriko "Exkerra Anaiek" grabatutako kasete batetik transkribatuen "Dindon Dindon" izeneko kantutxo hau. Zortziko txikia.

6.- ZERGATIK ORAINDIKAN

Zergatik oraindik
nik esan a di o
naiz txapel ke tak ba - dun
hain bat kal ba ri o
ne re a ho tik be hin tzat
ber tso a da ri o -
zu ek e san hor ti - kan
ez ba det ba li o.

Doinu herrikoa. Millan Telleriak Eibaren plazaratua. Lau oinak emanda kantatzerakoan erabili zuen. Zortziko txikia.

7.- OILASKOI ESKER EGINAK DITUT

Oi las koi es ker e gi nak di tut
le na go ko bi ji ra ta
puntu mordo bat es ku ratzen nun
be gi ki nu bat ti ra ta
gu reetxe ko ak bu ka tu di ra
gaur e gon raiz be gi ra ta
bai na jarrai tu puntuk ematen
ar ku mek ja io di ra ta.

The image shows a handwritten musical score for the song "Oilaskoi Esker Eginak Ditut". It consists of eight staves of music. The first staff begins with a treble clef and a 3/4 time signature. The lyrics are written below each staff. The score includes various musical notations such as notes, rests, and bar lines. The lyrics are in Basque and describe a song of praise for the Virgin Mary.

"Olaso" k plazaratu zuen Tolosako saioan agurra kantatzerakoan. Amaia Zubiria kantari donostiarrari ikasi zion, behin Euskal Telebistan Imanol Lazkanoren "Uso baten gozo gaziak" bertso-sortako bertso eder bat kantatzean. Zortziko handia.

8.- ORAIN BERTSOTAN HASI NAHINUKE

O rain bertsoan ha si nai nu ke
pru den tzi pix ka ter- es ke
a bi a du ran i bi li oi- da
ma ki na bat ko txe- fras te
e rre pi de an hil di ra hain- bat
res ka e ta mutil - gaz te
bi zi a ka s ko ba li o du- ta
kontuz i bi li zai - tez te.

Joseba Tapia trikitilari famatuak txapelketa honetarako **propio sortutako** doinu hau, "Euskitze" bertsolariak plazaratu zuen Oñatiko bertso saioan bukaera emandako ariketan. Zortziko handia.

9.- TXORIAK ETA TXORIBURUAK

Bertso berri ak le ge za rre an
jartze a dut e ra ba ki
jo la se ra ko su jet bi kai na
es ku ra tu di dan ba ti
bertso la ri ak zer zi ren e ta
zer ge ran us tez ba da ki
gu re bu ru a e zagutzen du
be re a baino ho be ki.

Anje Duhalde kantari ezagunak sortutako doinua. "Anje Duhalde, Xabier Amurizaren kantari" izeneko disko-kasetean argitaratua izan da (IZ-243) 1990 urtean. Gipuzkoako Txapelketa honetako doinua dei geniezaioke besterik gabe, doinu berria izanarren, denetan erabiliena eta estimatuen a izan bait da. Zortziko handia.

10.- AGUR SAGAR BELTZARAN

A gur sa gar bel tza ran
e do bei le gi a
a gur be ti ko hi re
i zar aur pe gi a
i zan go haiz e de rra
bai taq de rre gi a
bai na ez mai ta tu a
e zin a le gi a
heuk ez si nis tu bai na
ho ri dun e gi a.

Xabier Amurizak sortutako doinu hau, "Anje Duhalde, Xabier Amurizaren kantari" izeneko diska-kasetean argitaratua 1990 urtean. Sei aldi desberdinetan erabili dute bertsolariek txapelketa honetan zehar. Hamarreko txikia.

11.- GASTEIZKO KINIELAN

Gas te iz ko ki ni e - lan
nik beintzat- ja rri ru en - dos
ge ro i ku si ko de - gu
e txe an - la sai bi de - oz
parti dun e mai tza re - kin
e a jar- tzen ge rari a - dos
Re te gik ho gei ta ha ma bi
e ta Eu gik ho gei ta bost.

Beasaingo saioko azken agurrean Peñagarikanok kantatu zuen trikitiako doinu honetan. "**Kanta batzuek jartzeko**" delako **doinuaren aldaki bat da** noski.

12.- MAITASUNA DA BIZI IZATEKO

Mai ta su na - da bi zij za te - ko
ar datz e ta oi narri a
ja kin de da - nez hark ba o men - du
o rain maita le berri a
nikez ne ki en jaki nengai - nen
o men zego en herri a
garai ba te an i rri a
o rain mal ko i tu rri a
o rain mal ko i tu rri a
ez kon du e ta a sen ai nu en
maita sun an e ga rri a

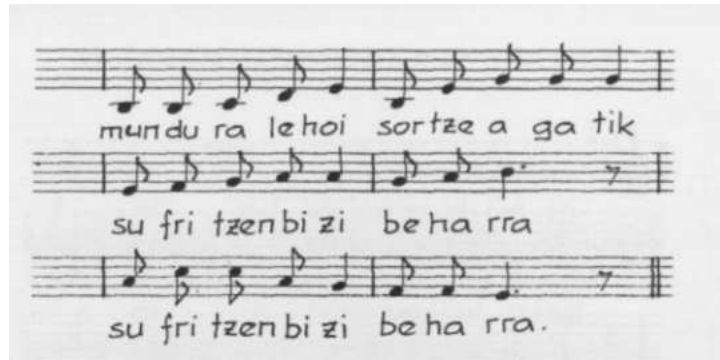

Peñagarikano bertsolariak Beasainen egindako saioan, gartzelako ariketan, plazaratutako doinu berria. **Lizartzako Esnaola musika-riak asmatutakoa.** Ondoren Telleriak (Tolosa), Jon Sarasuak (Donostia) eta Peñagarikano berak ere (Donostia) erabili zuten doinu hau txapelketa honetan. Zazpi puntuko doinu egokia.

13.- MUNDUAN LIBRE BIZI IZATEA

Mundu an li bre bi ziji za te a
nu en nik a mets ba ka rra
bai na i ku si bear i zan di tut
la ti go ak ba rra ba rra
no la de montre o nar tu lei ke
ho rren jo e ra za ba rra
le na go nu en ne ga rra
malkoz i tza li txingarra
on do pentsatzen ja rri ez ke ro
ez al nu en zo ri txa rra

The image shows a musical score for the song 'MUNDUAN LIBRE BIZI IZATEA'. It consists of ten staves of music in a 3/4 time signature, with a key signature of one sharp (F#). The lyrics are written in Basque and are aligned with the notes on each staff. The lyrics are: 'Mundu an li bre bi ziji za te a', 'nu en nik a mets ba ka rra', 'bai na i ku si bear i zan di tut', 'la ti go ak ba rra ba rra', 'no la de montre o nar tu lei ke', 'ho rren jo e ra za ba rra', 'le na go nu en ne ga rra', 'malkoz i tza li txingarra', 'on do pentsatzen ja rri ez ke ro', and 'ez al nu en zo ri txa rra'. The music is written in a simple, folk-like style with a mix of eighth and quarter notes.

Zazpi puntuko doinu berria eta Angel Maria Peñagarikanok plaza-
ratua hau ere. Tolosako saioko gartzelako ariketan erabili zuen.
"Maitasuna da bizi izateko" doinua bezala, Angel Mari Peñaga-
rikanok eskaturik, **Esnaola musiko Lizartzarrak propio sortua**
txapelketa honetarako.

14.- OLTZA DU ZABAL ZABALA

Ol tea du za bal za ba la
kai o la hau gendu a la
e san zi te ken do ma do re a
gaur Mar txe li za la
zir ko a bu ka tu a la
li bre ge ra be re ha la
o rain txe gau de A fri kan dau den
le hoi ak be za la
o rain txe gau de A fri kan dau den
le hoi ak be za la.

Sei puntuko doinu berri hau Mikel Mendizabalek plazaratu zuen Tolosan azken agurra kantatzerakoan. **Imanol Urbietta musikari zarrak asmatua** txapelketa honetarako.

15.- TXAPELDUNAK, TXAPELDUNAK

Txapel du nak txa pel du nak
kanta tzen da o e o e
da nok en tzuri nai gen du ke
bai na ba ten tza ko gor de
o rain a gur tu ta da nok
bazkal du tze a da ho be
Oi ña ti ra beintzat o rain
la sai jo an go ge ra de.

Trikitiako doinua. Millan Telleriak plazaratu zuen Tolosako saioan azken agurra kantatzean.

16.- USURBILDARREI GABON

U sur bil da rre ri ga bon
kan po ko ei hor kon pon
bai etz gaur na gu si
zu ek ni i ku si
ta la sai la sai e gon.

Usurbilgo kantu herrikoa. "**Usurbildarrek daukate, sagardoa al-kate**" izenekoia. Nikolas Izetak erabili zuen bere herrian, Usurbilen, agurra kantatzerakoan. Neurri berezikoia.

AURKIBIDEA

Eskerrak emanaz	5
Hitzaurrea	7
Gipuzkoako Bertsolari Txapelketak.....	9
Gipuzkoako Bertsolari Txapelketa 91	11
FINALERDIAK	
• Tolosa	21
• Oñati	71
FINALA	
• Donostia	121
Doinuak	193

ISBN 84-7917-111-1

9 788479 171117